Центральный архив

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 24 ЯНВАРЬ, 1987 ШУ. ★ № 11 (7358). ★ Мах 3 кеп.

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО

22 январе хиннача заседане КПСС ЦК Политбюро тIахьожам бара порядкагIа хьежар машинаш хьаелта сихдарах дола КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советеи соцамаш кхоачашдара деламах долча дешага.

Заседане белгалдаьккха ма хиллара, партеи правительстваси тIаийца гIулакхаш бахьан долаш бIарчча хьайийцача машинаш ю доакъош лерттIа дегIадоагIа, производствеи доал деченн докихий хувцамаш а хулаш. ДIадахача шера тIеххоачашъяьй продукци арахецара боарамаши къахьегама овсарлен лакхъяра планови заданеш. СихагIа кердайоакх производство, эффективнегIа пайда эца баьннаб мощностех. ДукхагIа хиннай халкъа бозхама луш йола вычислительни техника средстваш, прибораш, вай ханара станокаш, кузнечно-прессови машинаши кхыйола оборудованин. Цхьайолча машинаш еча министерствашкен дукхача предприятешкен даржаш латт йиззача хозрасчетеи шоашка дIадахар шоаш меттаоттадарен хьалашка болх бе довлилга.

Цунца цхьана Политбюрос теркам тIабахнйтар бIарчча хьанийцача машинаш еча комплексе хIанз а вай хано дIадехача тайпарча темпашца эргалонаш еш ца хилара. Кердача машиний приборийн разработка елга а уж хьаелга а меда лел. Поставкай дисциплина лелаеча овлангара хувцамаш даьдац. Биззача боараме караерзаяц предприятеш хьалъяра, эргаьхка тоаяран техническии кхы Iалашъяран къестаю средстваш. Беррига халкъа боахам эргабаьккха тоабара темпаш керттерча даькъе машинаш сихагIа хьаярах тийша долга белгал а даьнка. Политбюрос йоагIаш йолча партийни пачхахьалкхени органашта тIадиллад долаш дола кхоачамбоацараш дIадахара, машинаш ю комплекс хьалха ювлаш дегIайоалаяра, технически боарами цо арахецача продукце дикали ма могга лакхъяра тIаерзаьл планови заданеш дувцилга йоацаш кхоачашъяра низ тIабохийталга.

Пачачхьалкхен арбитража органий болх дIахо а эргабаьккха тоабарен халкъа боахамеи законность а договорни дисциплина а чIоагIъеча цар бола лоархIам лакхбареи хьакъехьа де лезарех бола соцам тIанийцаб. Цу тIа лерхI ну органий болх эргабаьккха, цар полномочеш шеръен йиззача боахама расчетагеи шоаш шоашта финансировани ярген довлача хьалашка предприятей а организацей а хьашташ лорадара гIулакха тIа воздействе средстваш чIоагIъен. Союзни республикай Компартей ЦК-ашка, парте крайкомашка, обкомашкен горкомашкен аьннад пачхахьалкхен арбитража органашта партийни кулгалделга чIоагIде, цу органашта йола кадраш хьахаржара, дIа-са нийсъярен кхетам баларен болх тоабе, вай боахама механизма дерригача боарамашка договорни дисциплина чIоагIъелга царгара хьадеха.

КПСС ЦК, СССР Министрий Советои ВЦСПС-он дIахо а къабеннарашкен инвалидашкен деш дола гIулакх тоадарах бола соцам тIаийцаб. Цу тIа лаьрхIад тIеххьен къахьегамен ветеранашта дукхагIа цIенош — интернаташ хьалъе, уж вай ханарча оборудованеца, мебелца, инвентараца Iалашъе, цу категорех болча гражданашта медицински, культурно-бытовойн социальнии гIулакх дара кхыйола формаш тоае. Партийни, советски, боахамен профсоюзнии организацей теркам тIабахнйтаб долаш дола кхоачамбоацараш хьалда дIадаха дезаш, социальни Iалашон учрежденей болх чIоагтIа тоабе безаш хилара.

Политбюрос теркаме ийцар берий цIеношка, интернаташкен берий цIеношкен кхедеш-кхетадеш дола бой хинна диса бераши дас-нанас Iалаш ца деш дола бераши материально Iалашделга овлангара тоадара, хIаьта иштта цу учрежденей материально-технически база чIоагIъяра дола гIулакхаш укх гартгарча хана СССР Министрий Совето оттадешн тIаэцаши хилар.

КПСС XXVII съезда решенешкеи халкъа образоване реформа керттерча лостамашкен хьежжа кийчъеча юкъерча юкъарча образоване школа Устава проектага а хьежа, Политбюрос бакъахьа лаьрхIар из лоархIаме документ дукхача педагогически дай-ноанойи обществиностага дувцийта дIадалар, союзни республикай хьехархой съездашка, укх шера аьхки кургйола хьехархой Ерригсоюзни съезде цунга хьажийтар.

Новкъоста Н. И. Рыжкова Финляндски Республике яьча визита итогага а хьежа, Политбюрос белгалдаьккхар цу визитои Президентаца М. Койвистоца а Премьер-Министрца К. Сорсойца а из йолча хана яьча переговораш вай мехкаш юкъера дикача лоалахой гIулакхий, дуццар бIаши кхетадарен тешам хиларен лакха боарам а стабильность а хилар чIоагIдаьлга, дунен политика цхьайолча актуальни проблемай хьакъехьара цар позицеш гарга хилар. Белгалдаьккхад советско-финляндски гIулакхаш беркатеи динамичнии дегIаухаш хиларо тайп-тайпара социальни строй йола пачхахьалкхенаш машаре яхара принцип вахаре мегаш а Европа къулбаседе машар чIоагIбара лоархIаме фактор а хилар хьахьокхилга. Тийшар визит йолча хана кулгаш яздаьча соглашенеша СССР-ан Финлянденен юкъе вIаши пайдане торгово-экономически Iилма - технически гIулакхаш леладелга дIахо йодача хана шердаран эргадаьккха тоадаран, из кIоаргдаран кердача формашца тоадергхиларан новкъостал дергхиларах.

Политбюрос могайир новкъосташа Э. А. Шеварднадзен А. Ф. Добрынинен Афганистана Демократически Республике яьча балха визита, уж афгански кулгалхоща вIашагIкхетарийн а беседайн итогаш, новкъосташа М. С. Горбачевнен Наджибан юкъе хиннача московски переговорий уйлагIа хиннача цу беседаша цIаькха а чIоагIдир шин мехка юкъера доттагIала, дикача лоалахой гIулакхаш дIахо а чIоагIдара бола чIоагтIа, лерргIа никъ дIабахьа уж гIерташ хилар. Советско-афгански цхьана къахьегара планаш толаме кхоачашъеш дIаяхьар белгал а даьккха, Политбюрос дийцар Афганистане къам барта дахара НДПА-с кхайкабаьникъ а НДПА ЦК чрезвычайни пленумои ДРА ревсовета сессеи яь решенеш а хьаллоацаш. Къаьстта белгалбаьккхаб тIом соцабара афгански кулгалхоша кхайкабаьча тIахьехама лоархIам, хилар, афгански лаьтта машар юхаметтаоттабара из пIа лоархIаме хилар. Политбюрос цIаькха а белгалдаьккхар Афганистана гоннахьара хьал ма хулла сихагIа политически вIаштIехьдаккха гIерташ ДРА правительство хилар региона дерригача мехкашта чIоагIа хьаштдолаш, Къулбехьен-Малхбузен а Азен Юкъерча Малхбоален машар а кхерамзле а чIоагIъяра эшаш хилар.

КПСС ЦК Политбюро заседане дийцар чурча политика, партийни вахара, хIаьта иштта машараи социальни прогрессаи тIехьа лоаттабеча къовсаме вежарашха йолча коммунистическии болхлойи партешца цхьана къахьегара кхы цхьадола дешаш а.

Пятилетка шин шера план— Октябра 70 шу дузаш!

• Мишта Iангара доах хьайбаш

ХЬАЛАШ ЦХЬАТАРРА ДАЛЕ А...

Шура, дулх даккхара шишу хьалха тIехьаюсаш хиннача Грозненски района «Советская Россия» колхозо, дика дIайолайир шийтталагIа пятилетка. Толаме лоархIайир пачхахьалкхенга хьайбай продукци йохкара цун хьалхарча шера планех. Дика дIадоладьд карара шу а. Соахка укх хана хинначул 70—100 килограмм дукхагIа шура йохк хIанз хIара дийнахьа. Лоаццача юкъа тIехьаюсачара района толашагIа долча боахамий мугIарашка юкъеяха вIаштIехьдаьлар цун доакъара база чIоагIъяра чотагIа.

Хьайбаш кхоабилга тоаде къаьстта а доккха новкъостал дир колхоза доакъара цеха. Силос, ча, доакъара свеклаш вIашагIа а эеш цунах хьаьна хIамаш а етташ, доакъар кийчду цига хIанз. Из юхе хIама ца юташ дуъ хьайбаша. Концентратех муж а кийчбу цехе. Из мелча дикка тIаккхет доахана лу шура.

Шоай декхараш ма хулла дикагIа кхоачашде гIерташ къахьег укхаза болх беча нах: оператора Алиев Абубакара, болхлоша Асхабова Шемас, Эскерханова Зинас, трактористаша Джамаев Абубешяра, Арсамикова Асмас.

Хьайбашта доал мишта духьожаш ферме беча балха хадданза тIахьожам лоаттабу йоккхагIа йолча дояркаша, ферма совета юкъейоагIача Эльмурзаева Умкульсума, Абдулазимова Тумишас, Сулейманова Маккас, учетчика Хатулов Хьасана, фуражира Эдилов Саламус. Каст-каста хул ферме колхоза керттера зоотехник Цамаев Мовсар а.

Иштта уж гIулакхаш чакхдахар бахьан долаш колхозо йохкаш йола шура планал дукхагIа хиларал совгIа, ерига а цхьоалагIча сортах а я.

Кхыча тайпара да «Грозненский» совхозе. Пачхахьалкхенна шура дIаялара соахкара план низтткъа мара кхоачашъянзар цо. Карара шу доладелча денз лохлуш ба хьайбай маша. Соахка укх хана хинначул цхьа тонн кIезигагIа я совхозо хIанз хIара дийнахьа дIатела шура. Бахьан — хьайбаш во кхабар. Рационах доагIачох ах а дац доахана хIанз луш дола доакъар. Дукха ха я доакъара свеклаш кхоачаенна, кIезига йисай концентраташ, йол Iасилгашта мара лац.

Цхьацца хьаьна хIамаш а етташ, ча кийчде баьннаб укхаза. Хьайбаша дика дуъ из. Цхьабакъда, из доакъар шура тIаккхетийтара пайдана дац.

— Соахка Iай укх хана оаха телаш хинначул 30 процента кIезигагIа доакъар лу хIанз дийнахьен буси хIара Iатта, — йоах совхоза керттерча зоотехника Марзабеков Махьмада. — ХIаьта лекъачен къоначен доахана оаха ча мара телац. Хьакхарчашта йоагIар хьа а нийца, цхьацца килограмм концентраташ тел оаха хIара Iатта.

Района дерригача боахамашта цхьатарра зе дир соахка хаоттамо. Цхьабакъда, доакъар кийчдара ханнахьа оарцагIбаьннача доахан диза долаш Iангара доах. ХIаьта из ца даьча «Грозненский» совхозе санна хала хьувз.

М. ГАДАЕВ.

МУЖ КИЙЧБУ ЦЕХ

ДIадахача шера хIара кхоабача Iаттагара планагIа яккха йоагIар 2200 йолаш 2685 килограмм шура яьккхай «Назрановский» совхоза хьайбаш леладераша. 1985 шера яьккхачунца нийсйча из 161 килограмм дукхагIа я.

Шура пачхахьалкхенга йохкара план дикка тIеххоачашъе аьттув баьннаб доакъара база чIоагIъяра совхоза кулгалхоша, специалисташа хадданза йоакхо еш хиларах.

ДIадахача шера шоай низаща хьал а яь, болх бе йолаялийтай Аьлтий-Юртарча отделене дийнахьа 50 тонн муж кийчбу цех.

— Цхьа шу далалехьа юхаметтаоттаргда цех хьалъеш оаха дIадахийта ахча, — йоах совхоза директора Дугаров Батыра. — Хьалха дIаяхача хана Наьсар-Кертерчен Аьлтий - Юртарчен фермашта эшаш бола барда город Бесланера грузовикашца кхухьар. ХIанз цу шин фермерча хьайбашта кхоачам хиллал тхоай цехе кийчбу из.

Муж кийчбеча цехе операторaш болаш болх беш ба ЕвлоевгIар Хьусени цун воI Мухьмади. Пачхахьалкхенга шура йохкара карарча шера цхьоалагIча квартала план ханал хьалха кхоачашъелга шоаех тийша долга кхетадеш болча операторaша шоай низ дIаккхоачар ду муж дика хилийтара.

С. СУРХОЕВ.

СУРТА ТIА: «Назрановский» совхоза Аьлтий-Юртарча ферме муж кийчбеш йолча цеха оператор Евлоев Мухьмад.

И. ПЛИЕВА сурт.

ШУРА ДУКХАГIА ЙОАККХ

Дика чакхдаьккхар карарча пятилетка хьалхара шу Ачхой-Мартановски района «Ореховский» совхоза хьайбаш леладераша. Пачхахьалкхенна шура дIаялара план 112,5 процент кхоачашйир, хIаьта дулх — 109 процент.

Цхьа доярка йисанзар ший декхарех лоархIа ца еш. ХIаьта яхье котало яьккхача Мусаева Яхас хIара кхоабача Iаттагара 2790 килограмм яьккхар, шера план 1842 килограмм йолаш. Цул дукха тIехьайнсанзар яхье шоллагIен кхоалагIен хинна Избаева ХIажари Мурадова Маккеи.

Толаме дIадоладьд цу боахама хьайбаш леладераша керда шу а. Масала, дийнахьен буси хIара кхоабача Iаттагара хIанз йоаккха шура, соахка укх хана хинначул 0,6 килограмм дукхагIа я. ХIаьта доярккашта юкъе яьржача яхье хьалхле Избаева ХIажара дIалацай.

Иштта овсаре къахьега новкъостал дер — хьайбаш Iангара дахара дика кийчо яь хинна хилар. Рационага хьежжа май бутт хьатIакхаччалца доахан кхаба йиш йолаш да соахка Iалашдаь доакъар. Дика а да. Доакъара цех еце а, из кийч а деш доахана дIадалара тароиаш лех хадданза. Масала, концентратех худара хьисапе муж кийчбу. Ча дикагIа дуаргдолаш цунна тIаботт из. Иштта из де баьлча ца дуаш наггахьа мара ча дитац доахана. ХIаьта хьалха ше ма дарра телача хана цунах ах а даацар.

Сийлахь - бонкхача Октябра 70 шу дузача дийнахьа пачхахьалкхенна шура, дулх дIадалара карарча пятилетка шин шера план е дош деннад совхоза хьайбаш леладераша. Из кхоачашде новкъостал дергда укх шера коллективни подряд юкъейоаларо.

Х. МАГОМЕТОВ.

ХЬАЛХХЕ А ТОХАБЕННАБ

ДIадахача шера «Московский» совхоза свеклаш лелаерашта IаткъарIйокъал. ХIаьта а хIара гектара тIара 348 центнер чунйцар цар.

Укх шера шекара свеклаш кхы а дикагIа хьувкъаяра хьалхе оарцагIбаьннаб совхоза болхлой. Оахача хана хIара гектара тIа 15 центнер фосфорнии 3 центнер калийнии удобренеш тайсай. Цул совгIа, хIара гектара тIа 60 тонн органически яраш а яхкай. Уж дикагIа вIашагIъяра лаьтта цIаькха а аха лаьрхIад. ТIаккха кхоачам хиллалца хий дулларгдолаш да.

— Иштта балхаш чакх а даьха оаха лерхI укх шера хIара гектара тIара 600 центнер шекара свеклаш яха, — аьлар совхоза керттерча агронома Визирханова.

Б. ФЕДИН.

ПРОДУКЦИ ДИКАГIА ХИЛИЙТАРА

НАЗРАНОВСКИ ГI. АХРИЕВА ЦIЕРАГIЧА «ЭЛЕКТРОИНСТРУМЕНТ» ЗАВОДА КОЛЛЕКТИВО 1987 ШЕРА ТIАИЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ.

КПСС XXVII съездеи КПСС ЦК июньски (1986 ш.) Пленумеи решенеш кхоачашъяра оарцагIъяьнна ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода коллектив лоархIайир пачхахьалкхен планахи 1986 шера тIаийцача социалистически декхарехи.

Шоай таронашка а хьежа, Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 70 шу дуза цIей къахьегама толамаща белгалдаккхара, эффективности дикали лакхъяра керда резерваш а лехаш, завода къахьегамхоша 1987 шера укх тайпара социалистически декхараш тIаийцад:

1987 шера продукци маьхалъяккхара план 30 декабре кхоачаш а еш, планагIа лаьрхIачул совгIа 250 эзар сом мах бола продукци йохка;

— къахьегама овсарле оттаяьча боарамал совгIа лакхъе, потребителашта договорни декхарех продукци лоаттаелга 100 процент Iалашде;

— Сийлахь-боккхача Октябра 70 шу дузаш цхьан шерен итт беттеи планал совгIа 150 эзар сом мах бола товарни продукци маьхалъяккха;

1986 шера хинначул розничи маьхага диллача арахеца культурно-бытовой гIулакхаштеи коа-картеи эша товараш 4876 эзар сома маьха дукхагIа хилийта;

— материалехи энергоресурсехи дикагIа пайда а ийбеш, ялх тонн Iаьржеи бос болеи металл кходе, йIовхала энерги — 20 гигакалори, электроэнерги — 30 эзар киловатт-сахьат;

— кхоьъча материалийн доагора-энергетически ресурсайн чотагIа шин денал чухьнахьа йоацача хана болх бе;

— цкъа дIаелча юха ца ерзаеш дIайохийта продукци 95 процент хилийта, брак ярах йоаеш йола материалаш 0,2 процент кIезигъе;

— керда техника оттаяра планагIа чакхъяьхача мероприятей чотагIа шера 70 эзар сом пайда бе, НОТ эргаьккха тоаяра чотагIа 12 эзар сом пайда бе, рационализаторски предложенеш производствана юкъейоалаярах 20 эзар сом кходе;

— арахецача продукцега дIабода къахьегам 20 эзар норма-сахьат кIезигбе;

— морально-къаеннеи тишъеннеи станокаши механизмаши кердаяхара болх сих а беш, оборудоване сменноста коэффициент 1,7-нега дIакхоачае, шин-кхаь сменагIа лакха овсарле йолаш болх белга Iалашде;

— кердача инструкцех балха моттигашта юха аттестаци елгеи рационализаци елгеи чакхдаккха;

— 120 болхлочун, 10 инженерно-технически болхлочун квалификаци лакхъе, 165 саг керда болхло кийчве;

— ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода коллективо мохк социально-экономически дегIаккхувлар сихдара бола партеи правительстваи никъ хьал а лаьца, дош деннад шоллагIча шереи бIарччача пятилеткаи декхараш кхоачашдара хьинар кхо ца деш къахьега.

ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода болхлой инженерно-технически болхлой, гIулакхерча наьха юкъарча собране дийца а дийца, тIаийцад социалистически декхараш.

КПСС ОБКОМЕ

КРИТИКА ЯРА ТIЕХХЬА— ДЕ ДОАГIА ГIУЛАКХАШ

Дукхача наха йола информаце средстваш низ болаш я эггара хьалха шоаш деш долча гIулакхаца. Тахан цIаькха ца хиннача тайпара кепайоазои оагIонаш тIа, радио, телевидене передачаш тIа ира, бакъдолаш, гуччахьа дувц дIахьалхашкахьа довлара, эргалонаш яра новкъарле еш долчох. Цу хьалашка миччa тайпара дале а критика ца еш сацар, из теркал ца яр хилийта йиш йолаш дац. Цох дийцар самардийнахьа ма йоагIара критика теркал ца еш бола цхьабоа партийни, советски, боахама кулгалхой тIахьийха, обкома секретара З. А. Яндиевас дакъа а лоацаш, хиннача редакторий совета заседане. Цу хьакъехьа дувцаш КПСС МагIалбика горкома хьалхарча секретарах Т. Албаковх, МагIалбина горисполкома председателах В. Третьяковх, КПСС Ленински райкома секретарах З. Омаровах, «Грознефтеоргсинтез» объединене парткома секретарах В. Жариковхи «Чеченингушводстрой» управлене начальниках М. Висаитовхи цIенхацттa бехи баьккхар.

Белгалдаьккхар прессас критически яздьрий хьакъехьа ханнахьа эффективни гIулакхаш дари ший ханнахьа цох даьр редакце дIахайтари моллагIча а рангагIа волча кулгалхочун балха тIа де декхарийла дола хIама хилар.

ХРОНИКА

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам баьб Нохч-ГIалгIай республикански профтехобразоване управленех, профтехобразоване Нохч - ГIалгIай АССР Пачхахьалкхен комитет ярах. Профтехобразоване НГIАССР Госкомитета председателалла хьожаваьв Кучеров Александр Егорович.

ИККАШ ЙОАЦА ИККИЙ ПХЬАР

80 эзар сом пачхахьалкхен декхар тIа а дусаш чакхдаьккхар Назранерча кирпишкаш еча заводо дIадаха шу. Хьа ца еш йисай 1.773 эзар кирпишк.

Укх шера кхы а халагIча хьале хила мегаш я завод. «Чечингстройматериалы» объедиенера хоам бенаб укх шера йола план 19 млн. я аьнна.

Фуд бахьан, хIана кхаьч ай завод кхерамеча ахка йисте?

— Жи-варий, Махьмад. Чермене хьал а вахе слесарь воалавеш вел, хьай машина ма йий хьа. Со Ачалкхе вода токарь воалаве, — аьнна кабинетера араиккхар завода директор Хаутиев Мовли.

Цхьа хIама еха сеца латтар кирпишкаш дIа-хьа кхухьа конвейер. Каст-каста нийслу укхаза цу тайпара гIулакх. Ши-кхо ди даккхац цхьаннахьара цхьа оатхал ца йохаш, цхьа хIама ца хадаш. Къаьстта хала хул бийсанна из моттиг нийсъелча. Кхаь сменагIа ма бой укхаза болх. ТIаккха из санна хатар нийсделча оарцагIваккха специалист а вац заводе, иштта дIахьа а байдда хьа ца воалавича.

Нагахьа хилча цунна болх хьабе моттиг а яц укхаза. Иззал дукха, чоалхане оборудовани йолча предприятена ремонтни балхаш ду цхьа зIамига цех, пхьоале мукъагIа эшар. Уж укхаза йоацаш я. Укх тIеххьарча деношка цхьаннахьара ена тиша цхьа фрезерни станок-м латт укхаза.

Конторе багIараш ца лаьрхIача, шера шозза хувцалу завода коллектив. Шоайла ца бовзаш дукха нах ба укхаза къахьегача 150 сага юкъе: цаI дIавода, шоллагIвар хьавоагIа, кIира, бутт мара ха ца йоаккхаш. ХIана сецац заводе нах, хIана хьахилац барттайна коллектив?

Назране бахача нахах ткъаьх саг мара вац укхаза къахьегаш. Вожаш СурхотIара, Iаьлий-Юртара, Яндарера, Пхьилекъонгий-Юртара хьакхувл. Кхаь сменагIа болх байта уж вIашагIбетта мел хала да ховш ма дий.

— Уккхаза, шоаш болх беча моттиге, наха баха фусамаш теларе-м из проблема ца хила а мегар тха, — аьлар директора.

1983 шера СССР гIишлонматериалий промышленноста министрга письмо яздир кирпични завода болхлоша, шоашта чуIе дуккхаза вIаштIардаь цхьа цIа хьалделга дехаш. Цул тIехьагIа министерства викалаш юкъе а болаш, «Чечингпромстройматериалы» объединенера комисси ера Назранерча кирпични заводе. Цо вывод йир болхлоша дIадехар нийса да, аьнна. 1985 шера царна цIа хьалде лимит лургйолаш хоада а дир.

Кхы дикагIа кхаъ а мишта хургбар коллективана! Бакъда, ха дIайода. Чакхдаьлар 1985 шу. ТIаккха цхьаькха письмо дахьийтар кирпични завода болхлоша. СССР гIишлон материалий Министерствера жоп дера хьажа а хьежад. Назранерча кирпични завода болхлой декхар нийса а да, аьнна. XII пятилетке цу завода цIенош дергдола гIулакхаш вIаштIехьдаха а лаьрхIад, аьнна. Из письмо дайтар вар министра заместитель Л. С. Виноградов. Цох а хIанзалца хьахинна хIама дац.

«Сел лакхе хIана кхувд, вай республике вац-хьогI цхьаккха цу гIулакха оарцагIваргвола да?» — аьнна хетадала тарлу газет дешарашта. Вай республике волаш ва цу тайпара да — «Чечингпромстройматериалы» объединене генеральни директор К. Батаев.

ХIана вагIа из цу гIулакхага ца хьожаш? Аргда аз, цкъа дIадоладьдолаш: 1930 шера из вай ювца Назранера кирпични завод продукци арахеца йолалуча хана цу чу болх мел баь нах квартирашка, ши гIа баккхал мара гаьна йоацача бахаш хиннаб. ХIанз а завода коа йолаш я уж баракаш, бульдозеро йохаярга хьежаш латташ.

Назране эггара хьалха ший цIенош, ший вахар хила дезаш йола йоккха кирпични завод мара ший (ведомственни) цIа доацаш предприяти яц укхаза.

Цу тайпара цIа хьалдича хьахургъяр завода коллектива тIум. ТIаккха Ачалкхе машин хехка езаргъяцар оборудовани ехача токарь воалаве.

Лоацца аьлча, номер цаI йола проблема я кирпични заводе болх беш болча наха чуIе фусамаш хилийтар.

ШоллагIа проблема — объединене кулгалхошта шаьра хов Назранера кирпични завод малагIча хьале я, цун новкъостал эшилга. Дукха ха зехьа йоаю оаха кирпишкаш теда шоллагIа компрессор еха, — йоах завода директора. БакъДа хьадеш гIо дац. «План» яха дош мара дац цар уйла еш. ХIаьта из, лакхе вай ма аллара, укх шера кхы а йоккхагIа оттаяьй...

ДIахазац завода болхлой оаз кхычарна а. Масала, завода директора М. Хаутиевна а. Мел ха я: душ е тхона салаIа цIа, барзкъа хувца моттиг хилийта, яхаш болхлоша дехар ду. Хувцалуш хIама дац. Коа йоалла шийла хий доагIа цхьа кран ецаре, юхьмараш йила моттиг хургъяцар укхаза.

Укхазара бытовой помещенеш тоае (йолаш ма йий уж) декхарийла яр районера МПМК я (хьалха хинна ПМК-432). Цунца договор а оттадаьд. Бакъда, из цунга кхоачашдайта магац, яхаш бехказа вала гIерт из.

Арахьара гIо дехаш письмош яздеш а ца багIаш «диренценаькъан» шоаш ца тохалой хIама хургдац болхлой бытовой хьашташ кхоачашдарах. Мала тешаргва изза мо йоккха завод ший низаца цIеча уголока, салоIача цIенна, душевойна ремонт е низ боацаш я аьлча?

ЧIоагIа эргаяккха езаш я продукце дикал а. Дукха нах летгъ кирпишк во я яхаш. Цох цIенхаштта хьадеш хIама дац заводе.

М. ЗАНГИЕВ,
тха собкор.

ПАРТИЙНИ ВАХАР:

КОММУНИСТАШ ФЕРМЕ

ТІЕХЬА ДАЛЕ А

«Орджоникидзевский» совхоза шурий-товарни ферма Ачхой-Мартановски районе тахан тІехьаюсачарна юкъе я. Дукха доахан да ца детташ, лоха я хьайбай продуктивность. Мишта нийсденнад из ишта?

Совхозе тахан кхоабаш 247 бежан да, царех 55 етт а болаш. ВІалла а ца хиннача бесса дукха доакъар Іалашдаьд боахаме укх шера. ПланагІа 120 тонн йолаш 130 тонн йол Іалашъяьй, заданел дуккха а тІех я силос, сенаж. Цхьан дешаца аьлча, шозза дукхагІа да укх шера Іалашдаь доакъар, хІара условни бежана 30 центнер доакъара единица кхоач.

Іан хьалашка болх бе фермаш кийчъелга теркама кІал лоаттаду совхоза администраце а партийни организаце а. Хоадам болла мероприятеш а оттаеш, цох дийцар дІадахача шера октябрь бетта хиннача парткома заседане. Хьайбай продуктивность лакхъяра де дезар белгал а даьккха, болх беш ба хІанз коммунисташ. Из иштта долче кхетадеш дац цаІ: соахка укх хана хиннача кІезигагІа хІана йоакхх кІанз шура?

Совхоза кулгалхоша а хьайбаш леладераша а цу хаттара луш дола жоп цаІ да:

— Тахан цІаьхха хинна хІама дац из,—йоах цар. — Хьайбай фу тоадеш болх бaь бац боахаме, хьалхегІа а хьежабац доахан дахкаргдолаш гІулакх вІаштІехьадаккха, детташ дараш а кІезига шура луш да.

Из иштта долга ца ховш хиннабац совхоза кулгалхой. Уж кхоачамбоацараш дІадаха деза, яхаш соцамаш а тІанйдаьд парткомо а. Цхьабакъда, леррагІа чакхдаькхадац цоаш дийцар, дукхагІйолча хана из каьхата тІа дусаш хиннад. Хьайбай продуктивность лоха хилар доакъар ца таар да, яхаш бакъанаш даьхад. ХІаьта цох хьахиннар хІанз гуш а да.

Укх шера доакъар, лакхехьа ма аллара, шортта да. Из хилар пайдана дий шура лургйолаш доахан ца хилча? Фу де дага ба совхоза кулгалхой хьайбай продукци алсамъяккхара?

— Де дезаш а уйла е езаш а дукха да тха, — йоах парткома секретара С. Малхауре. — Хьайбаш леладеча хадданза партийни тІахьожам лоаттабе лаьрхІад оаха. Шурий-товарни ферме вІашагІъеллай кхаь сагах латта партийни группа. Инициатива йолаш а моллагІа дош къоасталургдолаш а ба цучу боагІа коммунисташ: П Соколоенко — совхоза халкъа тІахьожама керттерча группа председатель, З. Чадаев — юрта Совета председатель, Т. Вараев — шурий ферма бригадир.

Цул совгІа хІара дийнахьа фермашка цхьацца коммунист хургволаш график оттаьй. МалагІа новкъостал ду цар хьайбаш леладераштa? Коммунисташ хьож хьайбаш мишта кхоаб, специалисташа фу ду цар продуктивность лакхъяра. Шоаш юкъе а болаш, кІира цкъазза доахан шозлагІа юхадеттийт. Цо таро лу цІенъяь шура Іояккха, хІаьта тІеххьара йоакхха шура хьаьнагІа йолга ховш мадий. Цун хьоанал тІеххьарча хана 3,9 — 4,1 процентага дІанкхоач.

Парткоме дийца а дийца, чІоагІдаьд хьайбаш леладечарна юкъе социалистически яхь йоаржаяра хьалаш. ХІара дийнахьа а декаде цкъazза а яхьа итогаш ю, котало ьякхачарна ахчан премеш а карара-кара лу цІе вымпел а лу. Хьайбаш Іангара доахача белгал а баьнна, къахьегаш ба дояркаш М. Магомадова, М. Халдихароева, скотник Т. Вараев, тракторист Х. Баташев, кхыбараш.

Партгруппо дІадовзийт дикагІболчарна карагІдаьннар, цу гІулакха хІара дийнахьа яхьа экран арахец.

ТІеххьарча хана дукхагІа йоакхо е баьннаб совхозе хьайбаш леладерий а. ДикагІа вІаштІехьадаьхад къахьегама а быта а хьалаш. Наьха низ совбоаккхаш гІулакх да фермашка механизаци яр. Техниках дикагІа пайда эцилга. Цу гІулакха уйла а яьй укхаза. Помещенеш цІенъе транспортераш оттаьй, автопоилкаш латт, доакъар хьатІаувза эша техника я. Фермашка шийла а дІайха а хий да, скотникашта, дояркашта тІадувха спецбарзкъаш деннад. Балхара мукъабаьлча салаІа, керда газет деша, телевизорга хьажа йиш йолаш цІе уголок я. Шоай коа тІара хьайбаш кхаба а доакъар деннад, иштта Іалашбаьб йоагае эшача хІаманца а.

ТІехьа дале а, цхьаькха цхьа хІама а дІадоладаьд укхаза. Дулх дохкара план сихха кхоачашъяр духьа хьалха бежан дегІ дена а тоаденна а далалехьа дІачулора. Кхоанен уйла ца еш деш хІама дар из. ХІанз гІулакх хувцаденнад. Бежан 400 килограммал тІехдаллалца дулха дІачулац. Чуоттаяь 20 сиргІа кхоабаш я А. Ашаханова дезала подряд. Шоай рацион а йолаш, къаьстта кхоаб уж. ГІулакх дарга хьежжа тоалу хьайбаш а, денна - бусса 600—800 грамм дулх ІотІаккхет бежана.

Хьайбай фу тоаде а болабеннаб укхаза. ДІадаьхад шурийна дика доаца доахан. КхычахЬара нйца хьатІадоаладаьд дикача фух дола 50 шинар. Кхы а эца кийчлуш ба. Фермашка болх бе хьожабаьб опыт йола специалисташ. ТІера ца воалаш хьайбаш леладечарна эшачунга хьожаш ва бригадир КПСС член Т. Вараев, цун гІонча комсомолец Р. Бурсагов.

Тахан латта хьал иштта да. Цхьабакъда, дукхха а хьалха де йиш йолаш а де дезаш а хІама дар из.

ХІанз санна партком, администраци ший ханнахьа тохаенна хиннаяларе, тахан тІехьаюсачарна юкъе хургьяцар совхоза шурий-товарни ферма.

Кердача шера хьинаре дІадоладаьр толаме кхоачашделга Іалашде деза хьайбаш леладераша. ДикагІа болх беш хила еза зоотехническн а экономически а службаш, генетикан селекценен карагІдаьнначох шерра пайда а эцаш, тоаде деза деттача доахана Іулаш. Иштта мара баргбац аьттув, иштта мара лакхъ лургьяц хьайбай продуктивность а.

М.-Б. БАШИРОВ.

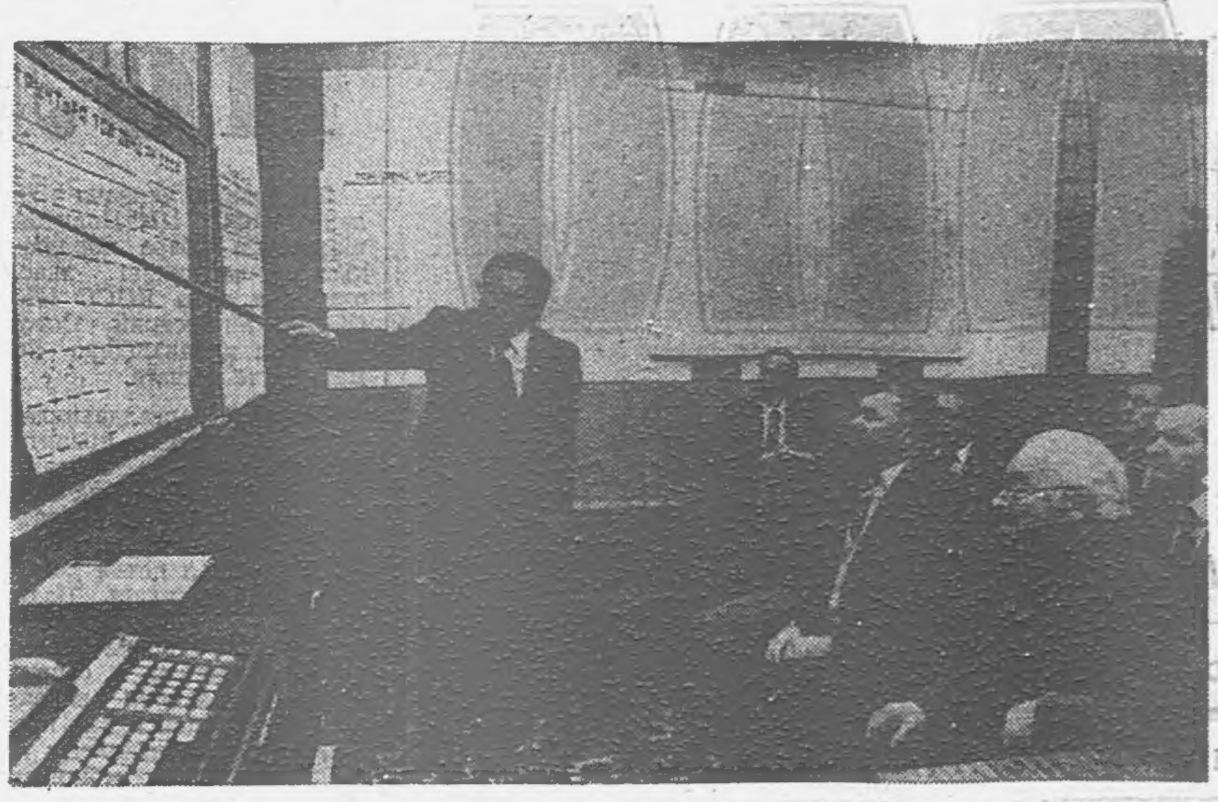

Владивостоке СССР Іилмай Академе президиумен союзни республикай Іилмай Академе Іилман балха координаци яра йолча Советен выездной заседани хилар.

Мехка керттерча Іилманхоша, республикански Іилмай академен отделенен Іилмай центрен кулгалхоша, министерствайн ведомствайн, лакхерча дешара заведеней, производственни объединеней, партийни, советски, общественни организацей бехктохкамерча викалаша мехка академически Іилме эргалонаш яра дешаш дийцар, иштта КПСС XXVII съезда решенеша дІадехарашка хьежжа дальневосточни Іилма дегІаахара перспективаши хьали дайзар.

КПСС XXVII съезда дІадехарашка хьежжа академически учреждениеша Іилман балха тІа эргалонаш ярах йола доклад йир СССР Іилмай Академе президента, академика Г. И. Марчука.

СУРТА ТІА: Тихоокеански океанологически институте вІашагІкхетар. Гаьнарча Малхбоален Іалама ресурсех рационально пайда эцара проблемаехи тохкамехи дувц СССР АН ДВНЦ президиума председатела В. И. Ильичева. Аьрдехьара кхоалагІа — СССР АН президент Г. И. Марчук.

С. КОЗЛОВА сурт.

Специалиста хьехамаш

ХІАНЗЗЕ КИЙЧО Е

Агротехника бокъонаша дІа ма деххара балхаш чакх а доахаш, интенсивни технологи юкъейоалайнча республика масса а зонашка хьалкхедаь кІа 7—8 центнер дукхагІа хул. ХІаьта бІарчча республика хьанйцача 1986 шера цу технологегІа леладаьр 6,3 центнер алсамдаьннад. Кхыча тайпара аьлча, 12,3 эзар тонн кІа дукхагІа даьккхад.

Цхьабакъда, дІадувш дола фу а интенсивни технологена мегаш дар хила деза. Вай республике леладу «Безостая-1», «Колос» яхараш. Шелала а лазараштa а дикагІа духьалъотта низ дІакхоач цар.

ДІадахача шера интенсивни технологегІа къаьстта дика хьувкъадьд кІа «Курчалоевский» совхоза специалисташа. 200 гектарах хІаране тІара 65 центнер ялат даьккхар цар. «Атагинский» совхозо 1300 гектарах хІаране тІара чуденар 45 центнер хилар, Грозненски района Ленина цІерагІча колхозо 44,3 центнер даьккхар, «Лермонтовский» совхозо — 41 центнер. Иштта лакха хьувкъам болаш хьалкхедаьд кІа кердача технологегІа кхы дуккхача боахамаша а.

Цу масалаша къаьгта хьахьокх интенсивни технологи юкъейоалаяьча доккха беркат доалаш хилар. Цхьабакъда, цхьадолча боахамий специалисташа йоакхо яьц цу бокка лоархІам болча гІулакха.

Иштта, Наурски района «Притеречный» совхози «Россия» яха колхози цхьатарра хьалаш долаш я. Шинна а боахамо дІадахача шера интенсивни технологегІа кІа хьалкхедаьд. ХІаьта совхозо хІара гектара тІара 7,2 центнер ялат дукхагІа даьккхад. Колхозе из кІезигагІа чуденад кхаш кийчдеши ялат дегІадоагІача ханен де деза балхаш технологи телха а еш чакхдахарах.

Цу тайпара масалаш дукха доаладе йиш я. БІарчча хьанйцача Шалински района хІара гектара тІара 43 центнер ялат даьккхадале Урус-Мартановски районо 5,5 центнер кІезигагІа даьккхад из. Интенсивни технологегІа леладаьча кхашкара хьувкъам эсала болаш чуденад кІа Сунженски района цхьайолча колхозаша а. Масала, Кирова цІерагІча колхозо хІара гектара тІара даьккхар 21,7 центнер мара дац, ЦІеча Эскара цІерагІчо — 20, Ленина цІерагІча колхозо — 23,7 центнер.

Агропромышленни комплекс дегІайоалаеча интенсивни технологеш юкъейоалаяр бокккхача лоархІаме йолга кхета а деш, нийсдалийта кхоачамбоацараш геттара сиха дІадаха деза. ТІаккха мара цу гІулакха эргалонаш елга вІаштІехьдаргдац. ХІаьта къаьстта теркам тІабахийта а беза сага фактора лоархІам лакхбара.

Йокхха балха опыт Іоаьча механизаторашкен специалисташкен дикагІа чакхдоахалу интенсивни технологегІа де деза балхаш, цар аьттув боал гектара тІара дукхагІа, хьувкъам чуба. Цудухьа республика колхозашка, совхозашка агродешара курсаш чакхйоахаш ба механизатораш, агрономаш, инженераш, звеньевойши бригадираши. Интенсивни технологегІа де деза балхаш Іомадергда цар. Цул тІехьагІа аттестацех чакх а баргба, цу хьисапе культураш хьалкхее бокъо луш.

Интенсибни технологеш — из я юрта боахама тахане а кхоане а. Из юкъейоалаеш хилча кхаш дІадала деза дика кийчъяьи Іомаьи йолча звеньяшка, бригадашка. Царна дІаяла еза мел эша техника, удобренеш, гербицидаш, дІаде фу.

Хаоттамо чІоагІа духьале ю кхаш леладераштa. Цхьайолча моттигашка хьатІа ца доалаш дисад ялат, хІаьта хьатІадаьннар эсала долаш Іана кІал дахад. Анализаша хьахьекхад ший ханнахьен лерттІа кийчдаьча кхашкен дІадийнар дика хьатІадаьннилга. Цхьабакъда, ноябрен декабрен лаьттача хаоттамо из тоадара хайра хІама даьдац. Цул совгІа, догІаши лоан ца делхаш екъа ха латтарах аьттув баьннабац минеральни удобренеш яьхка хьалхара подкормка е а.

Хаоттамга хьежжа де деза дІахо деш дола гІулакх. Январь — февраль бетта лоа диллачул тІехьагІа хІара гектара 1—1,5 центнер а кхоачийташ, азотни удобренеш яхка еза. Агротехнически бокъонаша могаеча тайпара азотни а фосфорни а удобренеш кхоачийташ оалашта подкормка яйта еза ялата.

БІаьстий ялат лакхдала доладелча лазараш ца деттадалийтара химически молхаш еттара хІанз йоакхо е еза агрономаша. Интенсивни технологегІа а вешта а хьалххедеча ялатийна байлитон яхача препаратаца обработка йича лазараш деттадалар а кхерам бац.

ДегІадоагІача ялата доккха зе ду дахкаша, кхыча тайпара йолча грызунаша. Уж вай республика массе а районашка йолаш я. Цудухьа цинка фосфид теха цар юаргйола хІамаш яхка йоагІа. Кхашка хиш дуллача хана дахкий Іургашка из чудахийтача а гІулакх хул.

Пьявицы яха чоапилгаш гучаяьлча метафос е хлорофос а теха Іуйрийна сеща обработка е еза. Гурахьа дІадийнача ялата доккха зе ду «хлебная жужелица» яхараша а. Уж дукха я Наурски, Надтеречни, Грозненски, Сунженски, кхыча районий цхьадолча кхашка. Цхьан квадратни метре пхенел совгІа а кхы дукхагІа а уж хуле 12 процент йолча гексохлорана дустаца опыливани е еза, хІара гектара 20—25 килограмм а кхоачийташ.

Ялат нийлха долча кхашка чІоагІа тІадаргда оасар. Гербицидаш а теха из ший ханнахьа дІадаккха деза. Практикно хьахьенхад: лакх а денна низ болалехьа уж техача оасар дикагІа дІадоаккхаш хилар. Обработка е еза 12 градусага дІанкхоачаш йІовхал а йолаш ялат лакхденнача хана.

Ший ханнахьеи дикеи ка болча ялата де деза балхаш дара хьалхе кийчъе еза аппаратура, цистернаш, минеральни удобренеш товсаргйолен лазараштен зене йолча хІамаштен духьала гербицидаши дохьажа молхаши еттаргйолен машинаш. Цул совгІа, кхашкара химически балхаш чакхдахара авиаотрядаща хьалхе договораш увттаде деза боахамий специалисташа.

Хь. ЯЛХАРОЕВ,
Нохч - ГІалгІай АССР Госагропрома подотдела начальник, РСФСР заслуженни агроном.

КЪОНАЧА ТІЕХЬЕННА—КІОАРГГА ЗНАНЕШ, ИДЕЙНИ ЧІОАГІАЛ

СА ДЕГАГІОЗ

Бокхха теркам тІабахийта йийшар тха дезале соахка ноябрь бетта хиннача партийно - боахама актива собранех йола материалаш. Доккхийи бехктокхамеи декхараш оттадаьд цун решенеша вай республике бахача беррига даьшта-ноаношта хьалхашка, хІана аьлча уж ма бий эгара хьалха, шоай берашта коммунистически, идейно - политически, нравственни кхетам бала безараш, хІаьта комплексни хила а беза беррига кхетам балара болх.

Къаьстта дезаделар сона Ачхой - Мартановски района «Новосельский» совхоза бригадира, Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни бешамаш-комсаш лелаечо, Къахьегама ЦІеча Байракха ордена кавалера, нанас-турпалхочо М. А. Масаевас дaь кІоаргга чулоацам бола къамаьл.

Геттара нийса лув из, даим а са дега чу лаьттар да цо дувцар. М. Масаева санна со а хьалхийнай бокхача ахархой дезале, цо санна дукха халонаш лайнай аз а, хІана аьлча цхьан ханара, цхьан ноахала викалаш да тхо, мессехк шу мара юкъе ца долаш.

ТІом чакхбала шу совгІа ха йисача хана яьй со, цудухьа сона а дика дагадоагІа цу заман хала вахар, наьха къел, мискал. Дукха нах бовра цу шерашка моцалах, шелалах, тІем тІа хинна човнаш ца ерзарах. Кхы дикагІа хиланзар ялх бер хьалкхувш хиннача тха дезалера хьал а. Вий вошеи ши йишеи а дусаш тІера да кхелха дисар тхо 1945 шера. Цу хана шу совгІа мара ха кхачанза яр со, геттара зІамига бар тха бокхагІбола вежарий а. Атта дацар цхьаь йисача тха нанна ялх дезалхо хьалкхеве. Іурра денз сарралца ше къахьегача ферме хулар Іаьсий леладеш хинна тха нана. Цунна сихагІа гІо де гІерташ, дешарах юкъагІ а дувлаш, пхийттара ваьн-ваьннар балха водаш дІатарлуш латтар са вежарий. М. Масаевайна санна сона а дагадоагІа цІен дуьнь цхьаболча дезалашка цу шеращка 10—15 шу даьннача кхелетараша дІакхихьалга, ондадаланза долча кулгашца нухаца лаьтта оахаш хиннилга. Иштта дагабоагІа сона гІораьча мерзача коартола чам, дагадоагІа оахоша, бераша, ерригача классапа кхай тІа ара а дувлаш, канаш гулдаь, каьхат доацаш, газеташ тІа мугІараштa юкъе гІолла йоазош даь, дагадоагІа цхьайолча хана бІарччача классе хинна цхьа учебник. Урокаш кийчъяра аргІаргІагІа цаІ е шоллагІвола дешархо волча гуллора тхо. КІор чу а оаташ, хих шаькъа кийчдора, Іай ченаш йІохьяра доахана кхо а гулдеш, къухьаргаш йора.

ЗІамига йолча хана денз сайна моггаш дола гІо дора аз нанна балха а цІагІа а — уйнаш дулар, барзкъа дуттар, пхьегІаш цІенйора, Іасилгашта кІалара нхош, нувхаш дІайоахар, царна кІала декъа ча хьерцар — массагІа дар уж са де дийза балхаш.

Вахара хьалаш геттара хала хилар бахьан долаш школе дить шера мара деша аьттув баланзар са. Из я са еррига «университет».

Дийтта шу кхаьча яр со вокккхагІволча вешийца цхьана «Казпромсовет» яхача треста чуйоагІача СМУ балха эттача хана. Цига се дІаэцийтара ши шу ха тІатоха йийзар са. Тайп-тайпара гІон балхаш деш шин шеран ах шеран къахьийгар аз цига. Цул тІехьагІа дукха ха ялалехьа шахте болх беш хиннача Кодзоев Закречунга маьре яхар со.

Вайнаьха традицега хьежжа бокхха ба тха дезал. Хьахиннача шийтта берах нийс хІанз могаш-маьрша да тха. Дерригаш сайрийна гул а денна, хІама даа истола гонахьа хайшача моттиг тоъаш хилац тхона. Бакъда, дезала айхха из го бІаргабайча дог гІоздоал са. Тха дезале тахан шиъ болх беш ва, кхоъ студенташ ба, школе шин сменагІа деша ух 3 йиІиги ши кІаьнки, хІаьта массанена боча хета, дукхаеза, эггара зІамагІа йола Луиза деша яха ха кхачанза я. Пхиъ комсомолец, ши пионер, цхьа октябренок ва дезале общественни декхараш кхоачашдеча хьинаре дакъа лоацаш, Царна массанена хьехар дер, лостам телар ва тха цІенда, Карабулакски поссовета депутат.

Ткъаьи ялх шу совгІа хьалха даха хьадаьхкар тхо Назрановски района ТІой-Юрта. Цига пхийтта шера совгІа скотник а волаш болх бир Закречо, хІаьта са юрта берий беш ца хилар бахьан долаш цІагІа ягІа йийзар царна Іунал деш. КІезигдукха ондадаьлар, хьалхийра са бераш, шоайла вІаши гІо де болабелар, эшачунга хьожар, бокккхагІчар зІамига бараштa доал дора. Иштта болаш хьабоагІа хІанз а.

Хувца езаш хилар вахара моттиг. Карабулаке даха хьадаьхкар тхо. Цу ханна болх бе йолаеннаяр рудай йоаца гІишлон материалаш арахецаш йола Карабулански завод. Слесаралла укхаза балха эттар тха цІенда Закре, хІаьта дукха ха ялалехьа са а аьттув баьлар, цІагІарча гІулакхах мукъа а яьнна, укхаза балха а отташ, сай къахьегама никъ дІахобахьа. ХІанз цІагІа юсар я тха эггара зІамагІйола йиІиг Луиза. «ЦІеннана», аьнна цІи тиллай оаха цох бегашха. Хувца а луш, шин сменагІа деша ух цул доккхагІа дола бераш, цунга хьожараш а уж ба.

Эггара халагІа да боккхагІбола дезалхой хьалкхебе, хІаьта цаІ-шиъ хьалкхийна ваьлча-м шоайла вІаши бола тІахьожам шоаш лоаттабора цар. Тахан доккхал де йиш йолаш я со сай берех. БоккхагІбола къонгаш Махьмади Османи тхоца цхьана заводе цхьанне дить шеран шоллагІчо ялх шеран болх а бaь, укхазарча кулгалхоша направлени а енна, хІанз дешаш ба Волгоградски пединституте. Цхьанне 1-гІа курс йистейоаккхаш латт, шоллагІчо кийчон отдеянна. ЙоккхагІйолча йоІо Лейлас № 1 йолча школе ше дийша йистеяьлча, йоккхагІйола пионервожати-методист йолаш болх баьб. Цигара направлени а енна деша эттар Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен педагогически институте. Дика дешаш юкъарча вахаре хьинаре дакъа лоацаш из хиларах цунна лу лаккагІа дола стипенди — 65 сом.

Ноанала дегагІоздале кхаьчача хІара кхалсага санна сона а лайнад даим а сай берий кхоане бІарггаго, боагІача, нийсача новкъа уж бала. Кхыча ноаной санна са а дог лезад сай 9 берах хІаранех, набарах сий ца беш дукха бийсаш яьлай. Царех хьал мел кхувш вар шн-ший вахара новкъа ваьлча, наха царех дикадар оалаш хилча дог гІоздаьнна хиннай со, халахетар хиннад уж гІалат баьлча. Иштта самал я аьнна хет сона хІара наьна а. Цудухьа, аз дег тІара къоабал а деш, хьаллоац кагирхошта коммунистически интернациональни кхетам, кІоаргга знанеш ялара тІахьехаш М. Масаевас даь къамаьл.

Цар дезала санна еце я йоккха я тхачун къахьегама стаж а. Кховзтъа шерал тІех я из. ХІанз хьалкхувш доагІа зІамагІдола бераш а иштта къахьегама чам кхетийташ, массадолчун а хьурмат дергдолаш хьалкхеде а лерхІ оаха, боккхагІбараш кара царга масал а эцийташ. Со зІамига йолча хана хиначунца нийсдича Іалаьмате хозденнад, тоаденнад тха дезала вахар, хьал-таро дика я. Наьха цІагІа долаш дар да тханцига а. Телевизор латт, радиоприемник, магнитофон я бераштa музыкага ладувгІа, чу мел эшар да. Из деррига вайна деннар, вай бахар сийрдадаьккхар, йоккхий сага паргІатонаш еннар Сийлахь-бокха Октябрь ба.

Тахан аз геттара доккхал деш хІама да кастта тха дезале вІашттІа кхо педагог хьахургхилар. Царех дика хьехархой, кагирхой хьехамчаш хургхиларах бІубенна а я со. Ший берий браз хилар, цар вахар бІаргбелабеш, унахцІена, машаре, рузкъах хьалдиза хилар — цул дезагІа фу хургда уж хьалкхедаьча нанна? Цхьаккха а дац.

М. КОДЗОЕВА.
Карабулакски рудай йоацача гІишлон материалий завода болхло.

УЛЬЯНОВСКИ ОБЛАСТЬ. В. И. Ленина цІерагІа атомни реакторий Іилма-тохкама институт — СССР Іилман центрех эггара йоккхагІачарех цаІ. Цига ядерни энергетика тайп-тайпара дукха тохкамаш ду.

Института деррига Іилман низаш тІадахийта къоастае гІертача лоархІамеча проблемаех цаІ я кхерамзле йоацаш ядерни реакторех пайда эцалга Іалашдара проблема. Институте сихача реакторашта лаьрхІа оболочкаш айхха тІайохнилга хьожа системаш миштай, кхерамзлен балха режима ниттача реакторий Іанара генератораш аварех лораярга хьожаш балхаш ду.

Института электросварка болхло Скачков Виктор (сурта тІа) — Ленински комсомола преме лауреат, «Знак Почета» ордена кавалер.

ТАСС фотохроника.

Болхло-сийдола цІи

Ханаца нийсле, хьехамча!

Къона болхлой кхебеча хьинаре дакъа лоацаш 12 эзар хьехамча ва Нохч-ГІалгІайчене. Царех дукхагІбараш коммунисташи комсомольцаши ба. Хьехамчаш болаш республике къахьегаш 30 совгІача къамех бола нах ба. Царна юкъе нохчий, гІалгІай, эрсий, украинцаш, эрмалой, гуржий, кхыбола нах. Хьехамчашта юкъе ва Советски Союза а Социалистически Къахьегама а цхьайтта Турпал. 18 саго лелаю «РСФСР заслуженни хьехамча» яха цІи. 2800-на еннай орденаш, медалаш. Дукхачар лелаю «Кагирхой хьехамча» яха ВЦСПС а ВЛКСМ ЦК а знакаш.

В. И. Ленина цІерагІча ГНПЗ воккхагІвола оператор Н. Ведерников. Шоай заводера а объединенера а кагирхой Іомабаь ца Іеш, из каст-каста вІашагІветталу Грозперча а республика кхыча предприятешкарча а кагирхошца. ВоагІаш хержав из республика хьехамчий совета председателалла. Уж тайпа дика дешаш ала доагІа къонача болхлошта балха профессеш Іомаеш а баха - лела кхетам луш а болча кхыболча хьехамчех. Царех ба ЧИУС-а ПМК-105 бригадир, РСФСР заслуженни гІишлонхо Петр Черепнин, республике цІи хеза вола хьажкІаш лелаеш вола Социалистически Къахьегама Турпал Кодзоев Бахьаудин, «Красный молот» завода газоэлектросварщица, СССР Лакхехьарча Совета депутат Умалатова Сажи.

Шоай хьаькъал, опыт, камаьршал дІалу цар къона тІехье кхееча. Къаьстта йоакхо ю цар, массадолча хІаман шоаш даьй болга кагирхошта дІаІомадеш, вахаре эггара лоархІаме бар къахьегам болга царна хайташ, халкъа рузкъа лораде уж Іомабеш.

Хьехамчий къахьегамо промышленни предприятешта дикка гІо ду, шоай производственни планаши социалистически декхараши кхоачашдара. Масала, соахка «Оргтехника», «Промавтоматика» объединенеша, «Автоспецоборудование» яхача завода коллективаша кхоачашъяьча планашка дикка дакъа дар хьехамчий, цар Іомабаьча къонача болхлой а.

Профсоюзни организацеша хьинаре къахьег школьни реформана хьехамчаш-педагогаш юкъеозаш. Иштта, «Автоспецоборудование» яхача завода профкома комиссеи электросварщика В. С. Турапина кулгалдеча хьехамчий советои цхьана йоакхо ю цу предприяте практике хулача 200 совгІача дешархочоа профессеш Іомаяра. Заводера болхлоша, хьехамчаша дакъа ца лоацаш школера цхьа цІей, тематически сайре, тІема а къахьегама а сийлен урок дІаяхийтац. Каст-каста хул уж интернациональни доттагІале а хургволча бІухочун а клубашка. Цига цар дувц шоай балха профессех, завода коллектива дикача традицеех.

Город Грозперча № 10 йолча шоай подшефни школаца чІоагІа бувзам лелабу «Старогрознефть» УБР бурувдеттачачо, мастера - хьехамчас Шулинин Иван Макаровича кулгалдеча бригадас.

Тахан «Мединструмент» яхача Гудермесерча завода коллективе меттел, республике а йовзаш я шоай бІарчча къахьегама династи дІайолаяьча Мачилов ХІарона ученица Кириченко Галина — КПСС XXVII съезда делегат. Заводе шерра дІадаьржад хьехамчаша а цар ученикаша а цхьана социалистически декхараш тІаэцар санна дола гІулакх. Цу тайпарча бувзамаша гІо ду ерригача предприяте болх тоабе, планаш кхоачашъе.

ТІеххьарча хана республике дикка тоаденнад доагора, энергена, материалашта кхом бара, уж лораяра гІулакх. Из болх дика лелабу хьехамчаша «Красный молот» завода бригадира, Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни машиностроитела Н. И. Брызгунова, ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода слесара Халгуев ТІахІира.

Балха индивидуальни а массови а формаш юкъейоалаеш, массадолчох шоай учешкаш дІакхетабеш, эггара хьалха хьинаре къахьега, цун производительность лакха хилийта, хьадер дика хилийта, материалаш кхоеш, шоай балха ха зеха йоаеш боацаш кагирхой Іомабеш бу шоай болх «Грознефтеоргсинтеза», «Грознефта» объединенеша, «Малгобекнефть» НГДУ, Ножай-Юрта районерча Калининен Сунженски районерча XIX партсъездеи цІерагІча колхозий хьехамчий советаша. Иштта, соахка «Оргтехника» яхача производственни объединене производства ветеранаша кагирхошца цхьана расчеташ еш болх тоа а баь. хьурмат а кхом а беш лорайир йІовхала эзараш йола гигакалореш, электроэнерге бІаьш эзараш киловатт-сахьаташ, итташ тоннаш условни доагор, металл, кхыдар. Кхы кІезигагІа беркат даьннадац «Красный молот» завода хьехамчаштен кагирхоштен юкъе эттача доттагІалах а.

Кагирхошта кхетам балара, шоаш хержача профессех цар безам болийтара дикка гІо ду Іилма - технически кхолламо. Цу даькъе а аьттув болаш болх бу Нохч-ГІалгІайчен предприятей хьехамчаша. Масала, «Промавтоматика» яхача Іилма - производственни объединене технически кхоллама шерра юкъеззаб кагирхой. Цу гІулакхо чІоагІа гІо ду цига чакхйоахача «ДикагІвола къона изобретатель», «ДикагІвола къона рационализатор» яхача конкурсаша хьажараша. Цу тайпара йолча балха форме къахьегаш кхы а дукха предприятеш я республике.

Дика беркат доал къонача новаторашта хьехамчаша лелаеча шефствох. Из болх дика латт «Грознефть» яхача объединене. Укх тІеххьарча шин шера къонача болхлоша, специалисташа цига еннай 8 бІаь совгІа рацпредложенеш. Царех хьабаьнна пайда 4 миллион совгІа сом ба.

Укхаза вай доаладаьча масалаша, йийцача факташа гучадоаккх продукце дикал лакхъяра, цунга дІадодар кІезигдара, дисциплина тоаяра, лоацца аьлча, халкъа боахаме эргалонаш еча хьехамчий боламо мел новкъостал ду, из мел эшаш хІама да. Боккъалдар аьлча, из пайда боккхагІа хургбар, нагахьа санна массанахьа а кагирхой лерттІа йоакхо йоре. Грозперча швейни объединене, Назранера трикотажни фабрике, «Грознефтеоргсинтез» яхача объединене, Ахриев ГІапура цІерагІча «Электроинструмент» заводе а, кхычахьа а тоабе безаш ба из болх.

Вай республике геттара кІезига арахец лакха дикал йола продукци. Духхьал дІадахача шера арахийцача культурно - бытовой товарех дукхагІдараштa брак йир. Цех бІаьш эзараш сомаш зе даьннад Эггара дукхагІа зе даьчарех я радиотехнически завод. Во болх бу маьхк еча заводаша, цхьайолча хана хьалъяа йиш йоацаш во маьхк арахец цар, иштта эсала болх бу сокаш арахецача а кхыча промышленни а предприятеша. Цуморча хІамашта юстара латта йиш яц ветеранаш, хьехамчаш, кагирхой, производстве хьалхле лелаераш.

Интернациональни, тІемапатриотически, атеистически кхетам луш кагирхой кхебеча а хьинаре дакъа кхоач хьехамчашка. Иштта дакъа лаца деза цар вай вахарца товш а доагІаш а доацача хІамаща къовсам лоаттабеча, масала, тІехдаьккха малар меларашца, наркоманеца, кхувшбоагІарашка законаш телха ца дайташ, кхыдола харц хІамаш леладераш юхабетташ.

Цхьан дешаца аьлча, болхлой класса къона тІехье хьалкхееча хьехамчашта хьалхашка латтар лоархІаме а бехктокхаме а декхар да. Из цар кхоачашдарга хьежжа хургба цу гІулакхах хьабоала пайда.

Партийни, комсомольски, профсоюзни организацешца, администрацеца цхьана цар кхы а хьинарегІа къахьега деза вай болхлой класса дика ноахале хьалкхеяра, мехка дІаболабенна эргалонаш яра болх бизза а дика а чакхбаккхара.
лой.

Л.-А. ЧЕНТИЕВ,
Нохч-ГІалгІай облсовпрофа культурно-массови а спортивни а балха отдела заведующи.

Вай доттагIий болча

ТЕХНИКА ТОАЯЬИ

Дика накъабахар Кердача шера «Дружба» яхача колхоза къона механизатораш. Хьалха лаьрхIа хиннача санна, тоаяь дIаоттаьй еррига бIаьстан балхашта эша техника, тIехьатосса инвентарь. Районни комиссе белгалдаьккхар, деррига балхаш лакха дикал йолаш чакхдаьхалга. Ремонт еча къаьстта хьинаре къахьийгар коммунисташа Г. Ракшас, С. Каганеца, комсомольцаша Б. Павлиховске, В. Михайлова, кхычар.

«Приднепровская правда».
(Херсонски область).

ШИ КХЕЛ

Къона доярка я Харламова Надежда. Ферме бода никъ цунна хьийхаб нанас, из а я цига болх беш.

Соахка мара маьре яхаяц Надежда. Цхьабакъда, хIанзле а цхьацца хувцамаш даьд шиий къоначa фусаме: мар Лопатин Александр ферме болх бе хьавоалаваьв цо. ХIанз из машинаца шура яккхара оператор ва.

Мари сесаги ферма дикагIбола болхлой а хинна дIаэттаб. Из белгалдаьккхар цар болх беча колхоза правлене собрани йолча хана. Шаккханена а сийлен грамоташ елар.

Иразе елаш хьежар йиIнийген нейцаги нана.

«Коммуна».
(Воронежски область).

Дезача денна хетаяь

СССР ДОСААФ общество денала, патриотизма, идейни чIоагIала, кIоаргга военни знанеш Iомаяра школа я. Цун 60 шу дизара хетаяь торжественни собрани хилар самардийнахьа Грозне ДОСААФ обкома заседане зале. Укхаза гулбеннабар, тIема къахьегама, ДОСААФа ветеранаш, оборонни общества активисташ, къахьегама коллективий викалаш. Цига доклад йир ДОСААФ Нохч-ГIалгIайн обкома председатела В. В. Лунькова.

Собране Ленински, Шалински, Ножай - Юртовски оборонни общества районни организацешта ДОСААФ обкома карара кара тела ЦIе байракхаш елар, 1986 шерен ДОСААФ-а 60 шу дизара сийнен йоаржаьча социалистически яхье толамаш дахарах.

Хьалхалаттарий опыт—массанена

ЖАIУНАХ ТИЙША ДУКХА ДА

Ши кIира мара даьннадац Шаьла района «Гребенскийн» «Пионери» яха совхозаш вIашагIтеха, царех цхьа боахам баь. Хьалхарча деношке а боахама деррига доакъош сихха дегIадоаладара никъ лаьцар директора Идрисов Эми Гапуровича. Деррига а дIадоладир сага фактора тIара.

Тахан оаха дувцаргда хьайбай боахамах.

Дукха доацаш жа дар «Гребенский» совхоза. 4 Iулах латташ 3200 устагIа бар цун. Шерагара шерга тIехьабусаш боахам бар из, Iоахарий дара а тха даккхара а план кхоачашъяцар. Жа ледара дебаш хилар бахьан долаш паччахьалкхенна дулх дIадалара задани а кхоачашъяцар.

Пайда мичара бергбар тIаккха? Масала, дIадахача шера бахкача бIаь жийна тIехьара лерхIаш тIехьара къоастадеча хана 68 Iаьхар мара хиланзар. Кхыметтел совхоза дикагIволча вокхагIча жаIуно Дадаев Кюре доажадеча бIаь жена тIехьара лерхIаш а 73 Iаьхар мара хиланзар. Цу тайпара дар тха дукхен дикен даккхар а.

«Пионер» совхозе а планагIа лаьрхIачох 1985 шера 50 процент Iоахарий мара хилацар. Цо а кхоачашъяцар паччахьалкхенна дулхи тхан дIадалара план.

ХIаьта «Пионер» совхоза керте этта Идрисов волавелар жа леладу бригадаш гIулакх довзачеи дезачеи нахаца жаIулаш чIоагIде. ХIаьта цо шоайцига хьийхар республике цIи хеза жаIу, Социалистически Къахьегама Турпал Наурды Эсмухамбетов. Цох беркат даьлар: вокхагIволча жаIуна Джамаев Зайнде хIара бахкача бIаь жена тIехьара хьалха хинначул шозза дукхагIа Iоахарий хьалкхедир — 107 Iаьхар.

ШийтталагIча пятилетка хьалхарча шера совхозо кхоачашйир паччахьалкхенна дулхи тхан дIадалара план.

Из толам боаккхаш бокхка лоархIам болаш хилар доакъара база чIоагIъяр. «Пионер» совхоза ший даьгIенаш яцар, хIаьта лоалахарча «Гребенский» совхозе даьгIенаш яр, шиннахьара вIашагIтехача жена а. Йолаш яр во йоаца желаш а. Бакъда уж тоае езаш яр.

Керттера дар толам баккха ка яргхиларах жаIуй тешам болийтар, къахьегамеи исполнительнии дисциплина чIоагIъяр, чурча кхоачамех пайда эцар дар.

Ши совхоз вIашагIтохаро йиш хилийтар доакъара база чIоагIъе. Доакъар даккхаран дIадув ги даккхара йолча люцернаеи керттера теркам тIабохийташ хиннача «Пионер» совхозе хьахилар шортта гIожа, моша доакъар, концентраташ.

Хьалхарча деношке а вIашагIтехача боахаме хьайбаш кхабара рацион тоаелар.

Сага фактор ше ма ярра йолаялийтара «Гребенский» совхоза директора хьийхар республика рекордсмен вола, Къахьегама ЦIеча Байракха орден йола «Кавказ» совхоза жаIу Муцагов Гилани. XI пятилетка шерашка планал совгIа 935 Iаьхар кхебаьб цо. П..еменни болх беш, дика дахка, дулхан тханеи овсара дола жа хьахилийтад. Укх тIеххьарча шин шера хIара массаза дахк бIаь жена тIехьара лоархIаш 170-и 171-и Iаьхар хьалкхебаьб. ХIара устагIан тIера кхо килограмм цIена тха даьккхад.

Цудухьа цунца вIашагIкхетар ловш а хьежаш а бар совхоза жаIуй. Бакъда царех цхьабараш шекбар Муцагова иштала толамаш даьха хиларах. Из шеко цунца вIашагIкхеталца мара йIаьхъялланзар.

Шийна ховшдар къайла ца хьош дIадийцар Гилане. шийга даьча хаттараштa жоп делар нах тешаргболаш.

Гиланеца вIашагIкхетача дакъа лоацаш хилар КПСС Шаьла райкома юрта боахама отдела заведующи Ш. Салимгириев, Iалам лорадара республикански общества председатела заместитель Г. Самарский (из хьалха дIаяхача хана жа чIоагIа дезаш хиннав), совхоза кулгалхойи специалисташи. ХIаьта жаIуй-м берригаш а бар.

— Керттера дар да жаIу шийгарча же Iула да хеташ хилар, — аьлар Г. Муцагова. — Из шийгара жа бахьан визза бехктокхаме ва. Цо из дукхача хIаман тIехь декхарийла оттаву.

ТIагIертта къахьегаш, шийгарча устагIий хадданза йоанхо еш, жа дика доажадеш, бахкаш бола жий дикагIча фух хургболаш къоастабеш, кхыдола гIулакхаш деш мара доккхий толамаш доахалургдац. Тахан де лезар тIехьатетташ хилча гIулакх хургдац. Масала, хьаэцаргда вай жена искусственни осеменени елга. Цу гIулакха тхо бIарччача шера кийчлу. Тха бригадаца верригa а кхо саг мара вац. Оаха хадданза кердадоах жа Iул. Из дара къона жа юххе да. Iул хьахиннад тха жена тIехьарча Iоахарех. ХIара къоначa устагIанга хьож со, из мишта дегIабоагIа зувш. Царех дикагIдараш фуна къоастадийя, тхоай Iулах дIатох. Цудухьа дерригнеша а хIана бац аьнна шишша Iаьхар бу (дIадахача шера 36 жийво кхоккха Iаьхар бир).

Осеменени йиле хьалха жа дорстадолийт оаха. Массе оагIорахьара жа тоадалийтача мара осеменени е долалац тхо. Из яра ха а чIоагIа лоархIаме я. ДIадахача шера 14 дийнахьа осеменени яь даьлар тхо. «Гребенский» совхозе кхозза дукхагIа ха йоайир цу гIулакха.

— Iай дахкарга жа даьхад оаха бIубенна, — йоах дIахо Муцагова. — Кхы а дукхагIа Iоахарий хургхиларах сатийна да тхо. Жа дахка долалургда 20 феврале. ИIоахлушше хIаьта даь Iоахарий доккхий хургда, чIоагIлургда, дажаш дегIа а доагIаргда.

ДIадахача шера йоаношта тIехьара къоастадеча хана Муцагова Iулацарча Iоахарех хIарабар юккъера лаьрхIача 33 килограмм озаш бар, хIаьта «Гребенский» совхозе — 20 килограмм.

ЦIи хезача жаIуно теркам тIабахийтар дахкара жа кийчде дезаш хилара.

— Тха бригаде цу гIулакха доакъар кийчдаьд, желаш тоаяьй, дика инвентарь кийчъяьй, йолаш я ветеринарни служба, кхыметтел фонараш а кийчъяьй, медикаменташ а йолаш я, аьлар цо. — Деррига дIаяздергдола журналаш, жа е Iоахарий белгалдаха басар да. Ветеринарни службага се хьож со. Долла хIама ду сога гIолла, соца барта болаш. Бовзаш ба сакманцицаш, уж хIанз Iомабеш ба. Буача кхачан, салаIара, алапи далара дешаш къоастадаьд.

Гребенкси жаIушта хьаштдолаш хилар Муцагова бригадерча наха мел алапи эц ха.

— ДIадахача шера бригадана совхозо 15 эзар сом ахча а 81 Iаьхар а белар, — аьлар Муцагова. — Шун а я аьнна хет сона иштта ахча даккха таро.

Сиха дIаяхар жа леладераш вIашагIкхийта яьккха ха. Цох боккха пайда баьлар.

Гребенски жаIушта эхь хийтар шоай жа хила ма йоагIара кийчо яь ца хилаларах, помещенеш а инвентарь а ца кийчъярах, кхычахьа а лерттIа гIулакхаш ца дарах.

Муцагова шоайцига хьийхар ший керда хьахинна хьаьший март бетта жа дахкача дувла аьнна, царна цигга жа дахкара гIулакх миштa ду бIаргагургдолаш, цун бригадерча новкъосташа Сегаури Бекханен Швалюк Тимофейси мишта болх бу ховргдолаш.

Иштта жаIуй вIашагIкхийта хиннaчул тIехьагIа массехк ди даьлча Идрисовца къамаьл хилар тха совхоза жаIуй гIулакхаш миштад дувцаш.

— Цу вIашагIкхетарах тхона дицлургдоаца гIулакх хилар, — аьлар совхоза директора. — Цул тIехьагIа яьннар кIезига ха мара еце а, холуш да тха жаIуй хьинар айдалар, чIоагIагIа я дисциплина, цIенхашттагIа делаю жена доакъар далара порядоки режими. ХIаьта керттера дар да наьха къахьегамцара безам лахбалар. Шоай тIаронашка а хьежа, тIехьара къоасталеча хана хIара бахкача бIаь жийна тIехьара 110 Iаьхар оттийта дош делар цар.

Со теш укх шера паччахьалкхенна дулхи тхан дIадалара план кхоачашъергхиларах.

П. МАГОМАДОВ.

Оаха яздаьчун лерагIа

«ШОАШТА ТОВР ДЕ МУКЪАБИТАЧА...»

Иштта цIи йолаш яр 1986 шера 18 ноябре «Сердало» газета тIа араьлнна рейдови материал. Цу тIа дувцар Назрановски автотранспортни предприяте законагIа доаца гIулакхаш леладеш, паччахьалкхен транспорт наха шоашта болча пайданна лелаеш, приписками очковтирательствои лелаеш, кадраш хьахаржара, дIа-са нийсъяра партийни принципаш цIенхаштта телхаеш дукха моттигаш хиларах, из гаргалонна тIагIолла леладарах, во дар даьр хьалацарах, паччахьалкхенна даь зе магийташ хиларах.

Уж цIенхаштта кхоачамбоацараш дIадахара шоаш даьчох редакцега хоам бу «Чеченоингуштранс» объединенеи «Югавтотранс» объединенеи кулгалхоша:

«Техкача, рейдови материала тIа дувцараш бакъхилар. Баьча тохкамах гучадаьнначун хьакъехьа 1987 шера 4 январе объединене приказ техад, № 2 а йолаш.

Тохкам барах йола материалаш КПСС Назрановски РК-а дIаяхьийтай АТП директора гIулакха тIара Б. Барахоев дIаваккхара дош дувца. Директора заместитела Э. Хашагульговнен керттерча бухгалтера А. Эсмурзиевнен строги выговор яьй, керттерча инженера Э. Гиреевна выговор яьй, балха тIара дIа а ваькха, водителалла вахийтав диспетчер Ю. Гайтов. Цхьаболча гIулакхерча наха дисциплинарни бехк баьб. РСФСР КЗОТ 33 статья, 3-ча пунктагIа балха тIара дIабаьхаб водителаш З. Муцольгови М. Картоеви. Легковой таксомотораш шоашта пайда беш леларах йола материал Назрановски района прокуратуре дIаяхьийтай.

Ревизи яьчул тIехьагIа гучадаьннад 3794 сома маьха валови дохода 1874 тонн приписка яьлга. Из ахча АТП отчета тIара дIа а даьккха, госбюджете дIачуденнад. ХIаьта статья тIа йийца факташ тохкача хана гучаьлна 60323 тонно - километр приискаш плана юкъера дIаьхай.

«Сердало» газета статья тIа дувца кхоачамбоацараш дIадахара де деза гIулакхаш белгалдаьд, уж кхоачашдара тIахьожам а оттабеш.

Е. НАДИРОВ,
«Чеченоингушавтотранс» территориальни объединене начальник.

* * *

«РСФСР автомобильни транспорта Министерствас тIадилларах «Югавтотранс» яха автомобильни транспорта къулбехьарча районий республикански объединени хьежар 1986 шера 18 ноябре «Сердало» газета тIа араьлнача «Шоашта товр де мукъабитача...» яхача рейдови материалага, хIаьта Назрановски автотранспортни предприяте балха тIа дола цIенхашттара кхоачамбоацараш цар бахьанаши цу тIа нийса дувцаш хиларах хоам а бу.

Автомобильни транспорта «Чеченоингушавтотранс» Нохч - ГIалгIай территориальни объединене 1987 ш. 4 январе № 2 йола приказ техад «Назрановски АТП кулгалхоша балха тIа харцахьа гIулакхаш леладарах».

Дисциплинарни бехктокхаме эзаб цу предприяте кулгалхой. Кхоачамбоацараш дIадахара де дезар белгалдаьд. «Чеченоингушавтотранс» территориальни объединене тIахьожам оттабаьб шийн прикази Назрановски АТП балха тIа дола цIенхалттара кхоачамбоацараш дIадахара оттадаь гIулакхаши чакхдахара.

«Югавтотранс» республикански объединене лерхI «Чеченоингушавтотранс» территориальни объединене шийн приказа тIа Назрановски АТП-е кадраш хьахаржара, дIа-са нийсъяра партийни принципаш телхаяра гаргара нах увттабара, во дар даьр хьаллацар магийтара, зуламаш дара принципиальни оценка еннаяц, аьнна.

Приказа тIа бувцац шийна карайолча предприяте долча кхоачамбоацаращта «Чеченоингушавтотранс» территориальни объединене служебни отделийн кулгалхой бахьаний бувзам, иштта дола хIама хиларах царгара доагIар хьадийхадац, бехктокхаме а эзабац.

Нохч - ГIалгIай территориальни объединене кулгалхой декхарийла ба:

— «Сердало» газета тIа араьлнача материала тIа белгалдаь кхоачамбоацараш дIадахара хьаьддан тIехьатетта йиш йоацен гIулакхаш де;

— дIахо йодача хана Б. Барахоев Назрановски АТП директоралла вита мегаргва с вац къоастаде;

— цу автотранспортни предприяте балха тIа кхоачамбоацараш нийсдалар бахьан долаш объединене аппарата отделийн служебни кулгалхой цIенхаштта бехктокхаме оза, уж дIадоахача царех хIаране дакъа лоацилга хьадеха.

Н. СЕРГИЕНКО,
«Югавтотранс» республикански объединене начальник.

Нах тIаувз

Сунженски района Орджоникидзевски станица «Сельхозтехника» межрайонни производственни объединене (МРПО) клуба директора зIамигача кабинете ягIар кхо кхалсаг: къона фусамнана Дилева Надежда, библиотека заведующи Лемко Людмилан, библиотекарь Бугаева Натальян. Цу цIалга чу шийла яр, пальтош тIа а йийха, плитка хьалхашка бIоахлуш багIар уж. Сунженски ДК шоллагIча дийнахьа аттестаце баха безаш бола хора доакъошхой хьабахкарга хьежаш.

Хор хьагулъяла тоъал ха йисандаь Л. Лемкос лаьрхIар сога библиотека хьаьокха.

Библиотеке каст-каста кердача литература обзораш, сайренаш ю, лекцеш еш. «Сельхозтехника» МРПО болх беш бараш 364 саг мара веце а, библиотекера книжкаш дешараш 750 саг ва.

— Болх Iалаьмате дукха ба, бакъда, лерттIа хьабеш хилча самукъане а ба, — йоах Л. Лемкос. — Ноябре чакхъяьккхар оаха «Гуйран бал» яха тематически сайре. 30 саг вар цига вена.

Сайре Iалаьмате самукъане чакхъяьлар, тайп-тайпара ловзараш, маькара хилара конкурсаш, халхараш, загадкаш дар, кулинарни говзалаш яр гойташ. Къахьегамхошта чIоагIа хоза хет уж санна йола сайренаш, цуморча мероприятешка хIара кIира гулбала раьза а хул уж.

Цхьабакъда, библиотека болхлой Iокадаш ба, сов дукха яздеча ца эшача протоколаша лерттIа болх хьабе дитац тхо, яхаш. Цу гIулакхага кIоаргагIа хьежача бакъахьа я Сунженски района культура отдел. Эшаш доаца каьхаташ кIезигагIа а яздайташ, дикагIа болх вIаштIехьбаккхара гIо де деза.

Ф. ГАНТУКИЕВА.

Доазол дехьара

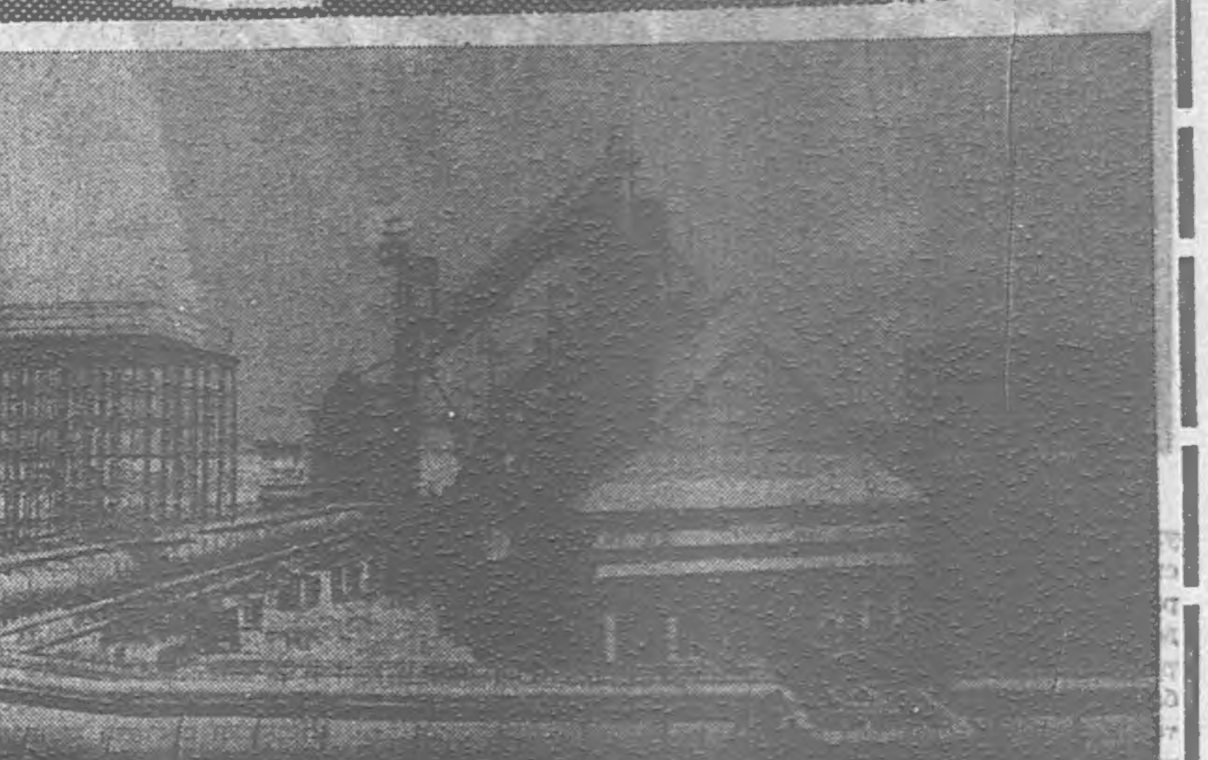

26 ЯНВАРЕ—ИНДЕ КЪАМАН ЦIЕЙ—РЕСПУБЛИКА ДИ

26 январе доттагIлен индийски халкъа къаман цIей — республика хьахинна Ди дездергда. 37 шу хьалха мехко колонниальни Iоткъам тIера дIаккхессар. ДIаяхача ткъаь итт шу совгIа йолча хана къаман валови продукт 10-зза алсамъяьннай, электроэнерге производство — ткъозза. Шовзткъеи иттлагIча шерашка баьгIарел хIанз пхезза дукхагIа багIа индийцаш школашка деша. 50-гIа шераш дIадолалуш экономически оагIорахьара Малхбузен юхьиг хинна мохк, хIанз хьалхле лелаеча итт индустриальни паччахьалкхенашта юкъе я. Индийски предприятешка арахец хIанзара станокаш, кемаш, самолеташ, радиотехнически электронни промышленноста изделеш.

Республика СССР-ца дIахьа леладеш долча гIулакхаша экономически, прогресс дегIанхувлача лоархIаме дакъа юкъехьу. Цхьа бахьан доацаш алац советско - индийски бувзамех тайп-тайпара социальни строй йолча паччахьалкхений хургйола экономически отношенеш я аьнна. Советски Союза новкъосталца хьаьча объекташ-ка 30 процент совгIа индийски болат лоаладу, 70 процент мехкдаьтта доакх, 80 процент, еза металлургически оборудовани кийчъю.

СУРТАШ ТIА: 1. Бхилаерча металлургически комбинате — индийско - советски экономически цхьана къахьегаш хьалъяьча йоккхагIйолча объекте № 6 йола доменни пишк. 2. Мартеновски цеха сталевар.

С. КАРМАЛИТО сурташ.
(ТАСС).

Традицеш юхаметтаоттаяр

Троянера лоаман юрта боахама проблемай институт цаI мара яц Болгаре цу сфереpча боахама балха дешаш къестадеш. Цун декхарех цаI — аграрни производствера пхьайола болгарски традицеш юхаметтаоттаяр. Из хьалха леладаь хIамаш хьалхьоадар духьа деш дац. ХIаьта лоаман районашкара юртбоахама продукци алсамъяккхара, гонахьара Iалам цIена хургдолаш лорадара даьдай, цар дай опытах пайда эца безам болаш деш да.

Ховш ма хиллара, лаьтта искусственни удобренеш товсар гонахьарча Iалама чIоагIа IаткЪ Институте дика кхетаду вай хана массанахьа естественни удобренеш тувсарга довлар — из иллюзи йолга, цхьабакъда троянски Балканий специфика цхьан хIамах латт, масала укхаза догIаш дийлхачей лоа дашачен мола хий Iоаду, цудухьа из моттиг бIехъе йиш яц. Цудухьа институт тохкамаш деш я вIаштIехьдолча естественни удобренеш юкъейоалаяра.

Цун болхлоша ший тайпара метод вIашагIъеллай массанена дукха хана деиз йовзаш йола пхьабакъда доккхача боахамашта йицъенна йола удобренеш тувсара эгречни способ меттаоттаяра. «Эгрек» — из жа чу лехкара лаьрхIа дIа-хьа кхухьаш йола карт. Цун идея иштта я, хьачий гаьнаш чу а лаьце цу чу шин кIира бийсана жа Iул чулехк. Цул тIехьагIа из карт кхычахьа оттаю.

Эксперимента хьокхамаш цецвоалаш да: естественни удобренеш тийсачара участкаш искусственни удобренеш юкъекхийлачарца нийсдича шозза дукхагIа хьувкъам чуийцаб. Цхьайолча гаьнаш тIара 300 кг. кхоачаш хьачаш баьлар. ХIаьта гектара тIа 45 тонн сом чуийцар, гIаьнашка цIаьхха хлорофилл дукхагIа хилар. Института тохкамаца иштта хьахьеккхар, вай дIакхувсача хьачий генаргех кIезигагIа яле лакха дикал йола йиъ промышленни продукт: активни абсорбционни кIор, маьхера хIамаш йоахка хьекаш дола даьтта, химически промышленноста лаьрхIа алколонд, амигдалин, 58 процент протеин йоалаш йола фуражни жмых хьае йиш йолга. Отходех пайда эцара йолча идеяс института болхлой тIабигар Троянера «Винироме» доагора метта пайда а нийсеш лоаттадаьча хьачий генаргий гувнаша. Цар лоархIамах, НРБ сезонагIа чуэцача хьачий хьувкъамах хIара шера ши эзар тонн генарий кIора, 300 эзар литр даьтта, 45 тонн амигдалини 500 тонн жмыхи хьае йиш я. ХIанз хьачашта отход йоацаш обработка яра технологи вахара юкъейоалаяра гIулакхаш деш да.

Ю. ТЫССОВСКИЙ
ТАСС корр.

ФРГ. Йоккхача капитала предпринимателий хьашташ кхоачашдара никъ лаьца йола халкъа духьалара политика соцаелга хьадех западногермански болхлой класса. Къа ца хеташ нахага къахьегийтар, экономически кризис царна кач йоллар — из миллионераш кхы а бIаьхий, миллионаш къебарга бода никъ.

СУРТА ТIА: Дуйсбургера социальни бокъонаш лораяра тIехьарча митинга доакъашхой.

ТАСС фотохроника

США-и КАНАДЕИ ХЬАБЕ БОЛХ БОАЦАРИЙ БОАРАМ

ВIашагIкхийттача Штатий къахьегама министерства беча хоамех 1986 шера декабрь чакхбоалаш мехка хьабе болх боацараш 7 миллиони 900 эзари бар, из берригача балха нияах 6,7 процент хул. Правительственни сводка тIа белгалдоакх, хьабе болх боацараш эгтара дукхагIа неграшта юкъе хилар — 13,7 процент. Кагирхошта юкъе хьабе болх боацараш 17,3 процент ба.

* * *

Канадски статистически бюро даннеех мехка 1986 шера декабре хьабе болх боацаш лелаш 1 миллиони 215 эзари саг вар, из берригача болх бе могаргдолча нахах 9,4 процент хул. Болх лохаш эгтара чIоагIагIа халонаш лов 15 шерагара 24 шерага кхаччалца болча кагирхоша: царна юкъе хьабе болх боапаш декабре 410 эзар саг вар.

Ховш ма хиллара, ВIашагIкхийттача Штатий «седкъашкарча тIемий» программа кхоачашъярга 3 триллион доллар гIоргда.

Цу ахчах администраце 14 миллион керда балха моттиг хьае йиш яр.

(АПН).

КАЛЕЙДОСКОП

СТОЛИЦА ЭГТАРА ЙОККХАГIЙОЛА КЕРДА ГIИШЛО

Варшавера эгтара йоккхагIйола керда гIишло из — 1982 шера СССР новкъосталца хьае йолаьь метро. Советски Союза цун технически документаци кийчдаьд, иштта балхаш чакхдахара лаьрхIа, техника лаьтта кIалхарча станцештеи центральни диспетчерскенен оборудовани лоаттаю. Из гIишло хьалъеча болх беш ва 3,5 эзар саг, цу даькъе ва болх бара хьалаш варшавски дараш санна долча Москвера, Ленинградера, Киевера, Харьковера, Минскера трассаш тIа кийчваь вола 250 специалист. Транспортаца дIа-хьа вахa низткъала йолча города кхаь районе гIолла чакхъяргйолча варшавски хьалхара лаьтта кIалхарча лине йIоахал 23,1 километр хургья. Цун хьалхара участок 1991 шера йисте якка лаьрхIад.

БЕЛЬСКО—БЯЛЕРА МАЛОЛИТРАЖКАШ

Польски «Фиат — 126 п» яха автомобиль хIана кхоалагIа эргайоакх. Керда яьккхача варнантах йола машинаш серийно арахеца йолалургья 1987 шера апреле. Цу автомобила двигатель кхы а экономичнегIа хургба. ХIаьта цо сахьата 90 километр сухал а йолаш 100 километр никъбеш, 4, 5 литр бензин мара доадергдац. Иштта цун кхы а дукхагIа хIама чуйола багажник, тIехьашкахьа ниI хургья. 1988 шера Бельско-Бяла яхача городера малолитражни автомобилаш еча заводе 210 эзар «Фиат — 126 п» арахецаргья, цу даькъе 60 эзар кердача модификацех яраш а йолаш.

ЯХЬЕ ЯЬННАИ ДЗЮДОИСТКАШ

Дуней 71 мехка чIоагIа лоархIаш а безаме тIаэцаш а я кхалнаьха дзюдо. ХIаьта ПНР дзюдоисткашта дIадаха 1986 шу толаме чакхдаьлар. Март бетта Лондене чакхъяьннача Европа чемпионате хьалхара моттиг яьккхар, 19 шу даьннача Максимова Беатас. Цун нешаша Майдан Йоаннасеи Гонтович Мариясеи дото медалаш яьхар. Массехк бутт тIехьагIа Нидерландашка Мастрихте чакхъяьннача дуней чемпионате М. Гонтович дото медаль яккхара гарга яр. ВеликобританеРча вакалца Энн Хьюгесаца хинна цун финальни латар цхьаккха ца толаш чакхдаьлар, бакъда жюрес котало вокхов дIаялар. Максимова Беата цу яхьашка дакъа лоацаш яцар букътIехк лозаяь хиларах.

Массехк шу хьалха Польше кхалнаьха дзюдо хобби санна мара лархIацар. Эгтара хьалхара официальни кхалнаьха турнир 1978 шера хилар, хIаьта НПР хьалхара чемпионат 1980 шера. Тахан Польше ши эзар совгIа йоI я дзюдо Iомаеш.

(Интерпресс—АПН).

ЛЕНИНГРАД. Дукха нах ух укх деношка Нарвски застава музее. Цу чу баьхкарашта довз 1917 шу дIадоладеннача хана Россе ди денгара ме доал стачечни къовсам баржара революционни событей истори. Кховзткъеи итт шу хьалха 1917 шера январе мехка 250 эзар гаргга болхло забастовка еш вар, хIаьта феврале — 400 эзар совгIа. Хьал кхы ла йиш йоацача кхаьчар. 17 феврале (къаьнарча хана) Путиловски заводе (хIанз «Кировский завод» яхача объединене) мастерской - лафетнех цхьане забастовка йир. Администраце 22 феврале денз предприяти

Нарвски застава музее

дIакъовла лаьрхIар. Путиловски болхлоша демонстраци е города центре бахар. Царех хьабетталора кхыча заводашкара болхлой. Укхаза «Ялат хьада!», «ТIом дIабаккха!», «Самодержави дIаяккха!» яхаш дола плакаташ дар. Большевикаш цунах массане юкъара забастовка е лаьрхIар. 25 февралa ди Петрограда берригача болхлоша стачка ярца белгалдаьлар. «Кировский завод» яхача объединене юххе йолча Нарвски застава музея залашка я цу диц ца луча деноех дувцаш йола маьхе материалаш.

СУРТА ТIА: 1919 шера денз парте член вола К. Ф. Федоров кагирхошта 1917 шера январе — феврале Нарвски заставе хиннача революционни событех дувцаш ва. Константин Федорович 1916 шера Путиловски заводе балха воагIаш вурийтта шу даьнна зIамига саг хиннав. 1917 шера феврале хиннa забастовка бIаргаяйнарех а цига дакъа лаьцарех а ва из.

С. СМОЛЬСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

Школьни реформа — массане юкъара гIулакх

БАРТ БОЛЧА...

Базови предприятех йолча Положенех Ачхой-Мартановски района мишта пайда ийбу дийцар районо заведующе Дадаев Лемас.

— Из документ арадаьнача хана оаха исполкоме хьагулбир боахамийн предприятейн беррига кулгалхой. Решени а яь хIара школана базови предприяти тIачIоагIийр. Школаштен цу предприятештеи юкъе договораш дир. Бакъда, базови предприятех йолча Положене тIа дувцаш дола гIулакхаш хала вIаштIехьдувл. — Эггара халагIдар дешархой структурни доакъой болх. Из хIанз а цхьанна моттиге боагIача бесса вIаштIехьбаьккхабац.

Шоай базови предприятешка структурни подразделенеш я аьнна вIашагIъехка я 22 дешархой производственни бригадаш, бакъда, царех цхьаккха а цу тайпара болх беш яц, цу гIулакха эшаш дола хьалаш хьакхелла дац.

Бакъда, школана ремонт елга, инвентарь Iалашъелга санна дола кег-мега хIамашца новкъостал ду шефаша. Масала, массехк шу дар тираш хьалъяйтеи хьалхарча тIема кийчон мероприятеш чакхъяхара майдаш кийчъяйтен цамогаш тхо лела, ДIадахача шера, тхо кердача системагIа вIаши гIулакхаш леладе даьлча, школе занятеш дIайолаялале, 15 тир хьалйир.

Халахете а, белгалдаккха деза, района школаштен шефаштен юкъера доттагIал дукхагIдолча даькъе эпизодически хул. Къахьегама кхетам балара а профориентаце а болх, хIанз а цхьана, цахаддаш чакхбоахаш бац. Боахамий дукхагIа болча кулгалхошта бакъахьа хет гIулакх къаьнарча тайпара леладича.

Хьалха мишта дар аьлча, школана цхьа-ши гектар лаьтта а дале, мичча бесса а свеклаш цу тIара хьаьхача, бе а доацаш тесса дутар гIулакх. ХIаьта хIанз дIадехараш кхыкхе да.

Хоадае еза къаьстта йола участок, техника яла еза, тIачIоагIве веза агроном... Хьовзамаш да уж, деций?. Бакъда, уж деррига хьовзамаш шоай хана юхаметтаоттаргда: цхьа-ши шу даьлча, цу совхозе балха дIагIоргба къахьегам дика бовзаш, хIамах кхеташ бола къона болхлой, уж кийчбеш ха йоае а езаргьяц.

Школашкахьа шоай юкь лаьгIа ерзаеш, ерзайой а, дукха бала боацаш гIулакх леладерех я совхозаш «Урожайный», «Лермонтовский», «Овощевод», «Орджоникидзевский».

ДIадахача шера август бетта Катыр-Юртовски № 1 йолча юкъерча школана гонахьа карт е, столовена помещени вIаштIехьяьккха, коа асфальт билла тIалаьцар «Лермонтовский» совхозо. Бакъда, хIанз а царех цхьаккха хIама даьдац. ШаIами-Юртовски юкъерча школерча кIаьнкашта автодело Iомадеча гIо де раьза хилар «Овощевод» яха совхоз.

Цо а хIанззалца хьадаь цхьаккха хIама дац. Шоаш лургья аьнна трактор а инструменташ а еннаяц. Договора кхыйола пункташ хIанз а кхоачашъе йолаеннаяц, цар ха тIехъяьнна е тIехйоалаш латташ йоллаше а.

— ХIаьта а цхьаккха ца дечул дикагIа да хIанз цар деш дар а, — йоах ШаIами-Юртовски школа директора У. С. Касаева.

Шоферашцара тха гIулакхаш хьалха хиннaчул дикагIча оагIорахьа хувцаденнад хIанз. Совхоза школана ремонт еча гIо дир, бераштa салаIара кхай тIа стан хьайир.

Из санна йолча доадам боацача йоакхонах а кхоачам бе мегаргбар, хьалха из а доацаш ма хиннадий тхо. Амма тахан из йоакхо кIезига я. Бакъда района цхьабола а кулгалхой бац из кхетаде ловш. Хайра хало йоацаш, сихха даь даккха мегаргдар а, тIехьа тетташ, леладу.

Бакъдар аьлча, массанахьа а иштта сел во латтац гIулакхаш. Цхьайолча юрташка школайн базови предприятейн кулгалхой цхьа барт а болаш гIулакх леладе, цунна новкъарле еш дар дIадаккха гIерт. Масала, Катыр-Юртовски № 2 йолча юкъерча школа директор Х. Ибрагимов ПМК-1066 яхача шоай базови предприяте хIанз хIама дехаш вола саг санна водац. Мехколонна начальникаца М. Хебировца цхьана оттадаь договор да цар. Шинна оагIоно из дизза кхоачаш а ду.

ХIанз керттердар да базови предприятешка дешархошта болх бе моттигаш къоастаелга, школана предметни кабинеташ кийчъе, вай хана дIадеххача бесса дешара мастерскеш вIашагIйохна гIо делга. Дукха ха ялалехьа из деррига а вIаштIехьдаргда. Цунна йола лард я шефаш школа йоахкон теркон еш хилар.

Ши шу мара дац оаха иштта вIаши гIулакхаш леладу, хIаьта базовникаша хIанзле цхьацца долча даькъе гIо-новкъостал даьд: спортинвентарь эца ахча деннад, юххьанцара тIема кийчо яра занятеш чакхъяха комплекс, тир кийчъяьй, ремонт еча а гIо даьд.

«Самашкинский» совхозо Закан-Юртовски № 1 йолча юкъерча школана шефство лелаю дукха ха я. Цар вIаши леладеча гIулакхашта дукха дикадар юкъеденад базови предприятех йолча Положене. Соахка совхозо Горски юртбоахама институте деша хьожавир школа ши выпускник. Школа мастерскойна фрезерни станок а ийцар шефаша.

Бераштa дола цIей хилар базови боахамо трантор Iомаеш йола кабинет хьайиллача а. Дешархошта къахьегама кхетам баларан, царна профориентаци яран хьакъехьа из доккха гIо да.

Производственни коллективай лоархIамегIа дола декхар да дешархошта кхетам лучеи уж къахьегамга кийчбечеи айхха дакъа лацар.

— Уйла а яь професси хоржаргйолаш дешархой кийчбе гIо дергдолаш ший базови предприяти хила еза хIара школа яха школьни реформа документацара дешаш бокъонца долча гIулакхашка дахаш да. Из дицде бокъо яц цхьаннеи.

Городерча дукхача школаша базови предприятещца доттагIал леладара опыт Iоаьй. Амма юрташка халагIа лел уж гIулакхаш. ХIаьта таронаш кIезигагIеи хьалаш вогIеи долга дац из. Безам мара хIама эшац.

М. ТУТАЕВА.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

КУРСАШ ЧАКХЪЯЬХАР

КПСС Нохч - ГIалгIай обкома политически просвещене ЦIагIа чакхъяьлар КПСС райкомий, горкомий, предприятей парткомий политически просвещене кабинетий методически советий кулгалхой курсаш.

Цига йийшар лекцеш: «Пропаганда ленински принципаш политически экономически дешар дIахьоча хана уж чакхъяхари», «Нохч-ГIалгIайчен халкъа боахама доакъош дегIадоаладара перспективехи 1987 шерара плани социалистически декхараши толаме кхоачашдарахи», «Советски Союза хIанзара дунен тIара хьал», «Производственни гIулакхаш, кулгалдара система, боахам лелабара методаш эргаьха тоаяр», «Общество тIа-тIа дегIайоалаеча сага йоакхо яра лоархIам айбалар» яхача темай методиках практически занятеш чакхъяьхар. Иштта Iомабаьб В. И. Ленина «Советски Iаьдала аргIанара декхараш» яха болх. Занятеш йолча хана КПСС Заводской райкоме хилар курсашка баьхкараш, опыт дIа-хьа йоаржаяра болх бир.

Л. КОДЗОЕВА.

Белам а белхам а

МОДЖ КIАЙЯЛЛАЛЦА

Массехк бутт хьалха Малгобекски района Инаркъерча культура ЦIен директора И. Евлоева гIийла вела а венна, тхога аьлар:

— Сийлахь - боккхача Октябра 69 шу дузаш юрта кхалъеш латтача ДК керда здани чакхъяккха дош деннадар гIишлонхоша.

Оаха-м из хьаеллача гуллурболчарна гойта художественни самодеятельноста программа а де дезача торжественни къамаьлий тексташ а кийчъяьяр, нах хьийхабар, дукха го тийсабар ведуши лохаш. Хи чу баха кхера санна дайра оаха даьха дог. Ер керда шу дездеча дийнахьа хьаелларгья аьнна тIехьаяьккхай объект.

Юрта культура керда фусам хьаелларга са тессача И. Евлоева дувцар-м дика кхетаде йиш йолаш дар. Кхетае йиш йолаш яцар шоаш дергдоацар дергда яхача гIишлонхойн цар кулгалхойн позици. Цхьабакъда, массарел тамаш йолаш дар кхы цхьаькха: ДК йистейоалаш латтача хана дагаехар болхлошта цунца цхьана хьалъе езаш хинна котельни... Хайренпайден ма хилба укхох аьлча санна, сихбенна из йотта эттар уж. Цхьабакъда, Керда шу гаргагIертар.

Юха а йисар объект дIа ца луш, юха а бисар юртара самодеятельноста артисташ шоаш кийчдаь халхараши иллеши дIагойта сцена йоацаш.

— ХIанз аргIанара цIей долча хана (дувцар Советски Эскара Ди —23-гIа феврать да), хьаделларгда-кх Инаркъера культура ЦIа,— аьлар КПСС Малгобекски горкома шоллагIча секретара В. И. Евглевске. — Лоадам боацаш хIамаш да дисараш — котельни чакхъяьккхар, ДК парадни ниI хувцар. Хьалха хиннар кхы Iаяха наьха бIарг тIаоттаргболаш яцар.

— НиI-м моллагIъяр мегаргъяр, культурно салаIа юрта моттиг хилча, — яхаш бел ара латта кагий нах. — Шийлача Iай кетарий пхьошаш хьал а хьекха, ара боахкача гIишлонхоех къахет-кх. ДикагIа дацар-те царна кога пхьошаш хьалхьекхача хана шоай болх чакхбаькхабаларе?

Шекбаьннаб нах шоай юртара культура объект йистеяргхиларах. ХIаьта а уж тешабе лов тхона. ХIанз чакх ца йоале, хьатIадоагIаргда дунен халкъашта юкъера кхалнаьха Ди, тIаккха 1-гIа Май, цигара гаьна дац Октябрьски цIей а. Иштта дIанкхестаргда-кх гIулакх — Инаркъерча самодеятельноста артисташта кIай модж яллалца.

М. КАРТОЕВ.

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

24 ЯНВАРЬ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 8.30. Машинкаца йийза хIамаш е Iомаву курсаш. 8.40. Гитаристий берий кружок. 10.00. Теникий театр. 10.00. «Луч» яха киноклуб. 14.00. Барзкъаш даха а тега а Iомаву курсаш. 14.00. Массовикий-затейникий кружок. 15.00. В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецa художественни самодеятельноста доакъашхой М. Ю. Лермонтова цIерагIча эрсий драматически театра артисташца вIашагIкхетар. 15.00. Нохчий мотт Iомабу курсаш. 16.00. Халкъа драматически театр. 16.00. Ритмически гимнастика. 18.00. Балетни студи. 19.00. «ВIашагIкхетар» яха дискотека.

Н. К. Крупскаяй цIерагIа культура Дворец. 15.00. Къаракъ ца малара клуба заседани. «Дукха вахара къайленаш» яха лекци. 18.00. Кагирхой салаIара сайре.

Химикий культура Дворец. 10.00. СССР 50 шу дизара цIерагIча Грознерча мехкдаьтта чакхдоахача завода Спартакиада. 16.00. Бокъоний знаней школа. «Наркотически веществаш эцарахи, йохкарахи, лелаярах бола уголовни бехктокхам» яха лекци-беседа. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Просвещене болхлой ЦIа. 10.00. Музыка езарий клуб. 12.00. Художественни самодеятельноста концерт.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 9.00. Бальни халхарий берий кружоко тIахьех. 11.00. В. Катаева кхолламах йола «Художник-гражданин» яха беседа. 12.00. «Дина — тIом!» яха кинолекторий. «Дунен тIара тамашне хIамаш» яха беседа. 15.00. Iалам дезарий клуб. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Гороно СДЮСШОРа майдаш. Iан футболах ловзаш Нохч - ГIалгIайчен хьалхале яккхара яхьаш. 9.00. «Машиностроитель» — «Нефтехимик». 12.00. «Колос» — «Урожай». 13.30. «Темп» — «Агропром». 15.00. «Даймохк» — «Нефтяник». 10.30. ДоттагIлен вIашагIкхетар. «Терек — «Строитель».

25 ЯНВАРЬ

Филармоне зал. 15.00. № 3 йолча берий музыкальни школа дешархой отчетни концерт.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 8.30. Машинкаца йийза хIамаш е Iомаву кружок. 8.30. «Росинка» яха халхара ансамбль. 9.00. Балетни студи. 10.00. «Улыбка» яха халхара халкъа ансамбль. 10.00. Джазови музыка. 10.00. Радиотехнически кружок. 11.00. «Фаьлгийн приключенийн дунен тIа» яха киноклуб. 12.00. Бальнийн дискохалхарийн школа. 13.00. Оперни студи. 14.00. Барзкъаш дахеи тегеи Iомаву кружок. 19.00. «ВIашагIкхетар» яха дискотека. «Къона ленинец» яха берий кинотеатр. «В. П. Катаев» яха беседа.

Химикий культура Дворец. 10.30. «Нийсархо» яха салоIача ден клуб. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Просвещене болхлой ЦIа. 11.00. Музыка езарий клуб. «Илли» яхача берий вокальни группа концерт. 16.00. «Вай ханара идеологически къовсам» яха юристаца беседа, вIашагIкхетар. 18.00. «Вайн замен» яхача кагирхой театра спектакль-плакат.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 9.00. «Барзкъаш даха а тега а Iомалу тхо» яха кружок. 10.00. Бальни халхарий берий кружоко тIахьех». 10.30. «Iилмен космосе» яха киннохьокхар. 13.00. «Кружевница» яха кружок. 13.00. «Космонавт» яха берий кинотеатр. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

М. Горьке цIерагIа клуб. 10.00. «Огонек» яха игротека. 14.00. «Искорка» яха берий кинотеатр. 16.00. «Ветеран» яхача клуба музыкальни хьаьшаIа. 19.30. Кагирхой салаIара сайре.

ХЬАМСАРА КХАЛНАХ!

Шоана лаьрхIа «Богатырь» яхача № 80 йолча тика тIа (г. Грозне, Ленина цIерагIа пр., 74) йохкаш я замшах яь кхалнаьха иккаш. Уж хьаьяй модага хьежжа. Хьаьяй — Астрахане. Мах — 83 сом.

Дика хIамаш эца аьттув балба шун.

«Промтовары» объединени.

НОКХАРИЙ ЛЕЛАДЕРИЙ ТЕРКАМГА!

«Нохч-ГIалгIай» яхача нокхарий совхозе 1987 ш. 16 феврале денз 1987 ш. 16 марте кхаччалца хургйола нокхарий леладераш кийчбара лаьрхIа бетта йола курсаш хьаелл.

Ца кхетар хатта йиш я укх адресагIа: г. Грозный, Чукотски ул. 4.

ТЕЛЕВИДЕНИ

24 ЯНВАРЬ
I ПРОГРАММА

7.00 — «Iуйранара гимнастика». Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.05 — Телевизионни фильмаш.
8.40 — Мультипликационни фильмаш: «Девочка и слон», «Зайчонок и муха».
9.10 — «ХIана, сендухьа». Берашта йола передача.
9.40 — Поэзи. А. Марков.
10.15 — Изобразительни искусство. Обозрени.
11.00 — «Дай-ноаной ди шоатта».
12.15 — Дунен халкъий творчество.
13.00 — «Ужель та самая Татьяна...» Телевизионни документальни фильм.
14.00 — «ДоттагIле». Телевизионни журнал.
14.30 — «Кердадараш».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Неподсуден». Художественни фильм.
23.00 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.15 — «Зарядка е дIаотта».
8.35 — «Неподсуден». Художественни фильм.
9.55 — Азербайджански телевидене программа.
11.00 — «Наьна школа».
11.30 — Дунен музыкальни культура гаязера. С. В. Рахманинов.
12.15 — «Земные и небесные приключения». Художественни фильм.
13.20 — «Хьайбай дунен тIа».
14.20 — «Хьасташ».
14.50 — «Тха корреспонденташа дувц».
15.20 — «Сцена кизга». Театральни обозрени.
14.50 — «Массанена а хIарана а».
15.20 — «Гушдар — теша хала дар».
16.20 — «Хьан улица тIа да цIей».
17.10 — «Ца малар — вахара норма».
17.40 — «Сказка о Попе и работнике его Балде». Мультипликационни фильм.
18.05 — «9-гIа студи».
19.05 — «Кердадараш».
19.10 — Сийлахьча Октябра юбилейга. «Историн довргдоаца мугIараш». Художественни фильм. «Свой среди чужих, чужой среди своих».
21.00 — «Ха».
21.40 — Шоаттден сайрийна. «Суета вокруг кота». Эстрадно-развлекательни программа. (Таллин).
23.40 — «Кердадараш».
23.45 — Конькобежни спорт. Европа чемпионат. МаIанах. Норвегера передача.

25 ЯНВАРЬ
I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.05 — «Из глубины веков». Iилма - довзийтара фильма премьера.
8.30 — «Ритмически гимнастика».
9.15 — «Спортлото» тираж.
9.30 — «Будильник».
10.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союза!».
11.00 — «Iуйранара почта». Музыкальни передача.
11.30 — «Никь берий клуб».
12.30 — «Музыкальни киоск».
13.00 — «Юртара сахьат».
14.00 — «УнахцIено».
14.45 — «Как братья пальцы посорились». Мультипликационни фильм.
14.50 — «Новкъост илли». Ерригсоюзни телевизионни конкурс. Харьковера передача.
15.30 — «Фаьлг болча хьоашалгIа». «Руслан и Людмила». Художественни фильм. 16-гIа сереш.
18.00 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
18.45 — «ВаьцовгIай дуне».
19.30 — «Гроссмейстер всегда теряет», «Тайный агент». Телевизионни короткометражни художественни фильмай премьера.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Музыкен вайн».
22.50 — «Кердадараш».
22.55 — Конькобежни спорт. Европа чемпионат. МаIанах. Норвегера передача.

II ПРОГРАММА

8.15 — «Iуйранара гимнастика».
8.35 — «Янгикала» ансамбла выступлени.
8.55 — «Ритмически гимнастика».
9.25 — «Iуйранара почта». Музыкальни передача.
9.55 — «Колложский регистратор». Художественни фильм.
11.05 — «Спорти личности».
11.50 — Дунен художественни культура. М. Шолохов. «Тайжа Дон».
12.35 — «Мотокросс на стадионе».
13.05 — 1-гIча Ерригсоюзни фестивала самодеятельни илле доакъашхой концерт.
13.45 — «Толам». Субтитраш-ца художественни фильм.
15.15 — Довзаш дола произведенеш. Бовзаш бола уж кхоачашдераш И. С. Бах. ДIалохк Н. А. Кульнас (скрипка). Э. Стефаньска - Лукович (клавесин) (ПНР).
15.55 — «Союзмультфильм» киностудена хетаяь передача.
16.40 — «Восточный синдром». Документальни фильм.
17.35 — Кагирхошта музыкальни передача.
9.40 — «Нохч-ГIалгIайчен кIира».
19.50 — Сийлахьча Октябра 70 шу дузаш. «Йодаш и Ерригсоюзни...». АхмадовгIар дезала ансамбль (нохчий меттала).
20.20 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.30 — Социалистически яхье хьаяха латтараштa хатадаь концерт (гIалгIай меттала).

СПОРТИВНИ ПРОГРАММА

16.40 — Классически латар. СССР чемпионат. Омскера передача.
17.10 — Велокросс. Дунен чемпионат. ЧССР передача.
17.40 — Фехтовани. Дунен халкъашта юкъера турнир.
18.10 — Конькобежни спорт. Европа чемпионат. МаIанах. Норвегера передача.
18.40 — Реклама.
18.45 — «Массанена а дукхадеза цирк».
19.25 — «Дунен кагирхойн».
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «ЦIагIара театр». Телевизионни документальни фильм.
20.35 — «ЙицлургIйоаца музыкальни сайренаш» Б. Барток. № 3 йола фортепиано оркестрацара концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Песочные часы». Художественни фильм.

26 ЯНВАРЬ
I ПРОГРАММА

7.00 — «Iуйранара зарядка». Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.05 — С. Михалкова турпалаш экрана тIа. «Веселое сновидение, или Смех и слезы». 1, 2-гIа сереш.
10.10 — Екаш я Воронежски Паччахьалкхен искусства института халкъа инструментий оркестр.
10.30 — «Кердадараш».
16.00, 17.15, 19.40 — «Кердадараш».
16.15 — «Юха йист хила, зурманчаш!»
16.45 — «Наьна школа».
17.20 — «Третьего не дано». Телевизионни очерк.
17.45 — Валентин Катаев. Творчески оагIонаш.
19.00 — «Он был учеником Ленина». Н. В. Бабушкинах документальни фильм.
19.30 — Вонихийчарна мультипликационни фильмаш. «Гlув».
19.50 — СибарегIен лаьтта.
20.20 — Инди Къаман ЦIейга — Республика Денга. Кинопрограмма. «Индия Древняя и Молодая», «Индия древняя и молодая».
21.00 — «Ха».
21.40 — В. А. Покровске оперни театра кхелах.
22.55 — «Болдинская бессонница». Телевизионни фильм.
23.10 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранара гимнастика».
8.15 — «Коталон никъ». Телевизионни документальни фильм.
8.30, 9.35 — А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». 8-гIа класс.
9.05 — Советски изобразительни искусство. Революционни портрет.
17.55 — Телефильм.
18.05 — «Концерт дезала юкъе».
18.35 — «Нохч - ГIалгIайчен ди».
18.55 — «Школьний вахар» (нохчий меттала).
19.20 — Классически къовсам. СССР чемпионат. Омскера передача.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!»
20.20 — «Подвези! Не подведи...». Городской транспорта проблемех.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Лужский рубеж». Художественни фильм. Фильм цхьоалагIа.
23.25 — «Кердадараш».

РАДИО

24 ЯНВАРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — 8.45 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
10.15 — Радиоладувгiархой хаттараштa жоп лу Нохч-ГIалгIай АССР Паччахьалкхен къахьегама комитета председатела А. Б. Инуркаева.
10.35 — 10.40 — Ашараш.
11.00 — «Хьона, Даьхе, салтечун дог».
11.30 — 12.00 — «Эргалоний наькъагIа».
12.40 — Литературни Нохч-ГIалгIайче (нохчий меттала).
13.00 — 13.15 — Реклама.
15.15 — «Iан фольклорни календарь». Музыкальни передача.
16.00 — Октябра 70 шу дузаш — толамца накъагIоргда! «Бригадни подряд — балха тIа» (нохчий меттала).
16.15 — 17.00 — «Кавказа Iуйренаш». Радиожурнал.
18.00 — «Музыкальни почта».

УКВ

19.00 — В. Харитонова дешашта дахна иллеш.
19.33 — «Къона оазаш». Концерт.
20.20 — «СалаIара минуташ». Литературно - музыкальни композици.
20.40 — Илли оал Р. Даудовс.

25 ЯНВАРЬ

7.15 — Республикански газетий обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш.
8.25 — 9.00 — «Шоана дукхаеза ашараш».
11.20 — 12.00 — КIиранден музыкальни программа.
15.15 — 15.30 — «Къахьегама ресурсаш. Мишта пайда эц царех? (гIалгIай меттала).
16.00 — «Школьни глобус».
16.30 — 17.00 — «Къона тIехье» (нохчий меттала).
18.00 — 19.00 — «Иллеца доттагIал долчарна». Концерт.

УКВ

19.00 — Б. Окуджава дешашта дахка кинофильмашта юкъера иллеш.
19.30 — «Сакъердамеча талгIе тIа». Сакъердаме программа.
19.50 — Лирически илле концерт.

26 ЯНВАРЬ

6.40 — «Мехмастерской балха ритм». Корреспонденци (гIалгIай меттала).
6.50 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Передачай программа.
8.21 — 9.00 — Iуйранара концерт.
9.15 — «Сий къахьегамга хьежжа». Корреспонденци (гIалгIай меттала).
9.30 — «Тхога язду». Письмой обзор (гIалгIай меттала).
9.45 — 10.00 — «Мифаши реальности». Беседа (нохчий меттала).
15.15 — 15.45 — «Кагирхойн хан» (нохчий меттала).
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — Микрофона хьалхашка я Нохч - ГIалгIай радиои телевиденеи инструментальни ансамбли цун солисташ.
16.25 — «Призрачный след». С. Х. Нунуева дувцар (нохчий меттала).
16.40 — 17.00 — «Автуринский» совхоза Iаьсий леладечоа З. Чинуевайна хетадаь музыкальни радиоотрытка.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — Реклама.

УКВ

19.00 — Музыкально - литературни композици.
19.59 — Нохч - ГIалгIай ашарий концерт.

Хоаттам

Тахан дийнахьа республике гIоллеи Грознеи кхоаллонаш а йолаш, цхьацайолча моттигашка кIезиг-дукха лоа а делхаш, наькъашка ша а билла ха латта / тарлу. Малхбоалехьара секунда 3 — 8 метр сиха мух а болаш, фегара температура республике гIолла 0 — 5 градуси Грозне I 3 градуси шелал йолаш ха хила тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Суда залера

Зуламхочун гадаккха гIертар

«Со наькъа аьтта оагIорахьа латтача светофоран кхо метр цул дIахо багIача бетонни бIоагилган юкъе дIаэтта латтар. Нана хьаярга хьежаш волча сона наькъал дехьавала вIалла дага а дацар. Цу хана машина тIакхийттар сона. Кхы дIахочох хIама дагадагIац».

«Со Толстоя улицагIа аьрда оагIорахьа вар. Латташ йола автобуси йоагIаш йола машини гацар сона. Ведда наькъал дехьа вала велар со. Цу ханна чIоагIа техача тормозий тата а хеза со дIахьежача, нийсса тIайоагIача машинах бIарг кхийтар са. Цул тIехьагIа хинначох хIама дагадагIац. Аварена бехке со се ва».

Уж лакхе хьайоалаяь шин цитата цхьан кIаьнка багара хьайоагIаш а цхьан хатарах дувцаш а я. Хьалхардар юххьанца лоткъам эцача хана протокола тIа дIаяздаьр да, шоллагIдар — Малгобекски халкъа суда зале гулбеннарашта хезар. Мишта нийсденнад цу тайпара хIама?

Цу хаттара жоп луш дар машина лоаллаш хиннача СоагIапча вахача Коригов Бамат - Гире Iумара суде дийцар. Цо а бокъонца хийцадар юххьанца лоткъам эцача хана ше аьннар. Бакъда, мала тешаргва ткъо шу дала массехк бутт мара ца бисача цунна аьттен аьрдеи оагIонаш къоастае хац, аьлча. Шаьра гуш дар, бехке волчеи лозаваьча кIаьнкеи кхоачарча наха хьалхагIе шоайла барт а баь, зуламхо бехктокхамах кIалхарваккха гIертилга.

ТIаккха фуд хиннар? Соахка, июнь бетта, машина ко лаца бокъо луш дола удостоверени шийга деце а. «Жигулена» тIахайра I. Коригов. ХIара минута сихагIа йодар автомобиль. ЛаьгIъеланзар из городе кхаьчача а. Машина лаллара хайра опыт йоаца водитель гIалат ваьлар, аьттехьа дIайийрза машина къовла магазар цунна, наькъа юстара а ваьнна латтача А. Медовна хала човнаш йир.

Цхьан юкъа машина капота тIа нийсвелар кIаьнк, тIаккха аьттехьа дIавежар. Из сурт дика гора I. Кориговна, цхьабакъда, юхасацанзар из, лозаваьчоа новкъостал данзар.

— Унзарваьннавар со, кIаьнка гаргара нах тIакхачар кхерар, — аьлар цо суде. — Цудухьа авари хинначара сихха дIавахар. Бокъо йоацаш машина лалларах бехке ва со, цхьабакъда, хатар хургдацар, кIаьнк ше хьакIалъниккхавецаре.

Ше даьчох дехкеваьннача харцо ювцаргьяц, ший карах даьннача гIалата кIалъотта хьожаргва из. Иштта вацар I. Коригов — цо шийна аьттув бар лехар.

Кхы а цхьа нийрча хIама нийсделар суде — лозаваьча А. Медова наьна лоткъам. Цо а бокъонца хийцадар юххьанца денз I. Коригов бехке веш ше дийцар...

Къайле яц, лелаш да вай къаман юкъе зуламхочоа аьттув хилийта гIерташ бакъдар хьуладелга, дов-шов Iадата, шарIата законашца къесталелга, тайпани гаргареи ва яхаш харцваьнна саг бекхама кIалхарваккха гIертилга. Бакъда, закон цаI да — советски закон. Цун керттера белгало — цхьаккха зулам бекхам боацаш ца дитар.

Иштта хилар хIанз а I. Кориговна доагIаш дола таIазар дир.

М. ЭРЗИЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителa — 2-85-07; бехктокхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-80-12, 2-54-04; промышленностен транспортан — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66; культура — 2-64-75, 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66; 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи ереи, шоаттеи деношка

СФ05030. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 344.